JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1859. Zaturdag, 13 Augustus. N°. 65.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij LE ROY & Co., te **Passaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE, te **Tagal** bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT, te **Madioen** bij G. A. HOGENRAAD, te **Padang** bij H. R. VAN WIJK, Rzn., voor de Buitenbezittingen bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te ***Amsterdam.***

Prijs per half jaar voor *Batavia*.................... f 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*.................... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*......... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*.................... „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

Civiel Departement.

In dienst gesteld:

BIJ DE BURGERLIJKE OPENBARE WERKEN.

De door Z. M. den Koning benoemde en onlangs uit Nederland aangekomene adspirant-ingenieurs:

J. C. Schumm, met bepaling dat hij voorloopig werkzaam zal zijn onder de bevelen van den eerstaanwezenden ingenieur in de residentie Samarang en verblijf houden ter hoofdplaats van dien naam.

G. A. Pet, met bepaling dat hij werkzaam zal zijn en verblijf houden te Tagal, onder de bevelen van den eerstaanwezenden ingenieur in het gewest van dien naam.

Benoemd:

Tot postcommies, tevens pakhuismeester te Palembang, de algemeene en zoutverkoop-pakhuismeester, tevens administrateur der houtstapelplaats te Muntok (Banka) E. J. Vermandel.

Tot algemeenen- en zoutverkoop-pakhuismeester, tevens administrateur der houtstapelplaats te Muntok (Banka), de gewezen opziener der eerste klasse bij de theecultuur A. M. de Nijs, thans op onderstand.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den adsistent-resident van Bawean (Soerabaya) G. J. Tormijn.

Militair Departement.

Benoemd:

Tot tweeden luitenant bij het 1ste bataillon infanterie, de adjudant-onderofficier C. C. P. Steinmetz, van het 13de bataillon.

Geplaatst:

Bij het 3de bataillon infanterie, de majoor A. J. Camphuis, onlangs [illegible]

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den eersten luitenant van het regiment Oost-Indische cavallerie R. J. van der Heijde.

BIJ HET WAPEN DER GENIE EN SAPPEURS,

Bevorderd:

Tot kapitein, de eerste luitenant J. P. Ermeling.
Tot eersten luitenant, de tweede luitenant J. P. van der Eb.

Goedgekeurd:

Dat door het Militair Departement.

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE,

Zijn overgeplaatst:

Bij het 2de bataillon, de kapiteins J. J. Keijzer en F. K. N. van Bijlevelt, respectivelijk van het garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden en het 10de bataillon.

Bij het 5de bataillon (Samarang), de kapitein P. L. Stennekes en de eerste luitenant J. G. A. van Leeuwen, respectivelijk van het 2de en 11de bataillon.

Bij het 6de bataillon, de kapitein J. H. H. A. Räcke en de tweede luitenant P. A. C. H. F. A. Werdmuller von Elgg, respectivelijk van het 7de en 9de bataillon.

Bij het 10de bataillon, de kapitein L. J. F. Timmermans en de eerste luitenant-adjudant F. A. Steevert, respectivelijk van het 7de en 17de bataillon.

Bij het 12de bataillon, de tweede luitenant P. C. van der Slagt, van het garnizoens-bataillon van Palembang.

Bij het 13de bataillon, de eerste luitenant J. P. Smagge, van het garnizoens-bataillon in de derde militaire afdeeling.

Bij het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling op Java (Wonosobo), de tweede luitenant W. H. van de Pol, van het 8ste bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon der derde militaire afdeeling (Soerabaija), de eerste luitenant W. J. L. Schmidt, van het 13de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon van Celebes en Onderhoorigheden (Segiri), de eerste luitenant E. G. Weijland, van het 5de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon der Molluksche eilanden (Amboina), de kapitein J. Redeker, van het 2de bataillon.

Bij de garnizoens-compagnie van Timor en onderhoorigheden (Larantoeka), de tweede luitenant H. Demmeni, van het garnizoens-bataillon der eerste militaire afdeeling op Java.

Zijn Geplaatst:

Bij het 2de bataillon, de tweede luitenant H. C. A. Ruempol;
Bij het 11de bataillon, de kapitein G. B. F. Wiggers van Kerchem.
Bij het 12de bataillon, de tweede luitenant A. Wormhoudt; allen onlangs uit Nederland aangekomen.

Schoolboeken voor den Inlander.

De Regering de wenschelijkheid inziende van eene vertaling in het Maleisch met Ambonesche spelling en met Italiaansche letters geschreven, van eenige Nederduitsche schoolboeken, ten gebruike der inlandsche christen-scholen in de Moluksche eilanden, looft voor dusdanige goedgekeurde vertalingen, ten gezamentlijken bedrage van 100 bladzijden druks in klein octavo, een prijs uit van f 500.—

De bedoelde Nederduitsche schoolboeken zijn:

Leesoefeningen voor kinderen I, II, III en IV, door G. van Sandwijk;

De brave Maria } leesboekjes voor jonge kinderen, door N.
De brave Hendrik } Anslijn Nz.

Tweede en derde leesboekje ten gebruike der scholen in Nederlandsch-Indië, door D. C. de Bruin.

Vader Goedhart, of vierde leesboek ten dienste der scholen in Nederlandsch-Indië, door A. C. Oudemans.

Gemakkelijk leesboekje voor kinderen van de laagste klasse eener goed ingerigte school, door P. J. Prinsen.

Tweede Honderdtal Leerzame verhalen voor kinderen, door C. Schmidt.

De geschiedenis van Joseph voor kinderen, door W. van Oosterwijk Hulshoff.

De inzending der vertalingen moet geschieden aan de subcommissie van onderwijs te Amboina.

De Algemeene Secretaris,
A. Loudon.

Batavia, *den 9den Augustus* 1859.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van Augustus.

De ondergeteekende herinnert bij deze belanghebbenden, dat, de tweede mail-stoomer in Aug. den 24sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Dingsdag den 23sten Aug. aanstaande:

a. des avonds te 8 uren, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De resident van Bantam maakt bij deze bekend, dat op Zaturdag den 10den September e. k., in den dalem van den regent van Serang, des voormiddags te 9 uren, onder nadere goedkeuring van den directeur der producten en civiele magazijnen, overeenkomstig het reglement voorkomende bij staatsblad 1829 no. 67, zullen worden uitbesteed de leverantien gedurende het jaar 1860, in de residentie Bantam.

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 15 Augustus, in het locaal van het collegie van Boedelmeesteren.

en

Op 's lands werf, door John Pryce & Co.

Op Dingsdag, den 16 Augustus, voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

Op Woensdag, 17 Augustus, aan den Kleinen boom door A. Bedier.

en

Op het Heemradenplein, door Cassalette & Co.

Op Donderdag, den 18 Augustus, voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison & Co.

Op Vrijdag, den 19 Augustus, voor het commissiehuis van Cassalette & Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door Commissarissen te Macasser, van wijlen den heer Pieter Hendrik Uhlenbeck, kapitein, chef der genie der Bonische expeditie, ridder der millemsorde 4de klasse.

Door de Weeskamer te Batavia, van wijlen K. H. Engeringh, R. Boer, J. E. L. Henze, J. H. Carl, H. Latumerissa, Karel Frederik Reinier Lodewijk Heeger, in leven 1e klerk bij de dir. van financ., Frederik Jacobus Ulric Sesseler, particulier landmeter, Jan van Wijnen, machinist bij het drijvend droogdok van Onrust, en Gerrit van Dragt, gecondemneerde, gewezen matroos der derde klasse.

Door de Weeskamer te Soerabaija, van wijlen Gerardus Johannes Geurdenaar, echtgenoot van Maria van Esse, en in leven onderopziener over de timmerlieden bij den artillerie-constructiewinkel.

Door de Weeskamer te Batavia, in het faillissement van den chinees Tan Hongkak.

Aangekomen Vreemdelingen

van den 9 tot en met den 12 Augustus 1859.

MARINE HOTEL. H. P. Hazewinckel, van Rotterdam. — G. Diepering, van Amsterdam. — Jh. A. C. van Haeften, van de Reede. — A. Carter, van Samarang. — D. van Duijvenbode, van Amsterdam. — J. R. Bok, van de Reede. — Eshauzier, van Samarang.

HOTEL DER NEDERLANDEN. A. Roes, Indramaijoe. — H. Wessing, van Newcastle. — C. B. J. Lucas, van de Reede — C. Buijs, van Idem.

HOTEL DES INDES. H. Pracine, van Frankrijk. — C. van Bailly, van Idem. — H. F. L. Marthe, van Idem. — A. Kocken en familie, van Nederland. — J. C. E. de Mol van Otterlor, van Binnenlanden. — R. van Mourik, van Nederland. — C. Gachet, van Frankrijk. — van Capellen, van Ternate.

HOTEL WILLEM II. J. Koet, van de Reede.

JAVA HOTEL. J. C. Kreije, van Amoy. — A. P. Armstrong, van Tjilatjap. — J. P. Hessels, van Amsterdam. — J. C. Stravers, van Meester Cornelis. — J. Haring, van Schiedam. — H. A. van Marle, Bandong. — S. J. Bruhn, van de Reede. — C. Hanschildt van Idem. — H. Pust, van Idem. — M. Kimmerer, van Samarang. — Thierens, van Lieukieu Eilanden. — Tegelken, Idem. — Fraser, van Idem. — A. Hardes, van Idem. — Wierts van Coehoorn, van Idem.

Vertrekkende Personen.

J. Verdickt.

Advertentiën.

Bevallen van eene DOCHTER, de Hoog Welgeboren vrouwe *van Nispen*, geboren *van Lawick van Pabst*, echtgenoote van

Mr. O. E. VAN NISPEN

Madioen, 4 Augustus 1859. (2544)

Bevallen van een' ZOON; *C. B. Breton van Groll*; Echtgenoote van

A. L. VERNET.

Indramaijoe 21 Julij 1859. (2506)

Bevallen van eene DOCHTER *F. H. C. Bos Otten*, geb. *Vrijdag*.

Batavia, den 22 *Julij* 1859. (2562)

Overleden onze geliefde ouders, *J. P. C. Ruloffs* te 's Gravenhage, op den 9den April 1859 en *M. M. J. Ruloffs*, geboren Knibbe, te Breda. op den 7den Maart 1859.

J. P. C. RULOFFS.
(2503) G. A. G. Ph. RULOFFS.

Op heden ontvingen wij het treurig berigt, dat onze geliefde broeder en behuwd broeder **A. P. van der Elst,** op den 7den Mei 1859 te *Utrecht* overleden is.

Algemeene kennisgave aan familie betrekkingen en vrienden.

J. B. VAN DER ELST.
C. C. W. VAN DER ELST.
(2502) gebr. *Poth.*

Op den 26 Julij jl., overleed te Batavia de Heer **M. de Clercq,** geëmploijeerde van de Factorij der Nederlandsche Handel-Maatschappij, betreurd door zijne vele vrienden. (2533)

[illegible] Echtgenoot [illegible] ten gevolge eener zenuwzinking ziekte tot zich te nemen, in den ouderdom van 42 jaar, mij twee zeer jeugdige kinderen achterlatende.

Zijne talrijke vrienden beweenen met mij den schranderen, zachtmoedigen, liefderijken man. Wie hem kende had hem lief, een vijand had hij nimmer.

C. M. A. ROELOFS.
geb. Walravë.

Soerabaya, 6 Augustus 1859.
Algemeene kennisgeving. (2547)

Den 1sten Augustus 1859, overleed te Samarang onze broeder en behuwd broeder, de Heer *Gautier ten Brummeler*, geemploijeerde bij de Factorij der N. H. M.

D. BODDE.
J. C. BODDE.
(2519) *ten Brummeler.*

Heden overleed, tot innige droefheid van zijne Ouders, in den jeugdigen leeftijd van circa twaalf maanden, *Johannes Cornelus*.

W. I. OLLAND.
G. OLLAND *geb. Coller.*

Batavia, 8 Augustus 1859. (2504)

Op den 26sten Julij 1859, overleed te Makasser *P. H. Uhlenbeck*, Kapitein Chef der Genie der Bonische Expeditie, Ridder der Militaire Willems-Orde 4de klasse; betreurd door zijne broeders en zusters.

Namens dezelven
G. H. UHLENBECK.
P. F. UHLENBECK.

Eenige kennisgeving
Batavia, 10 Augustus 1859. (2522)

VENDUTIE

op Dingsdag, den 16 Augustus 1859,

voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE & CO.,

van de alhier ter reede liggende
Engelsche Brik

ENTERPRISE,

Kapt. HEIGHO,

groot 228 tonnen.

NB. in plaats van ***ten elf ure***, zal het schip worden verkocht:

ten negen ure

en daarna deszelfs Inventaris, bestaande uit ZEILEN, TOUWWERK, BLOKKEN, enz. enz. (2307)

VENDUTIE

op Maandag den 15den Augustus 1859, op 's lands werf, door

JOHN PRYCE & Co.

à 4 pCt. Vendusalaris van

33 BRONZEN VUURMONDEN

en

20 IJZEREN VUURMONDEN

afkomstig van **Djambie.** (2523)

Verkoop van een Huis.

Op hunne Vendutie van Dingsdag, den 16den dezer, zullen de Ondergeteekenden verkoopen voor rekening van den boedel van wijlen den Heer

Dr. H. BURGER,

ten elf ure precies!

Een kapitaal Huis en Erf,

op Rijswijk,

bij de **brug** van ***Molenvliet.***

(2508) JOHN PRYCE EN Co.

Op de Vendutie

van Dingsdag den 16 Augustus 1859, *zullen nog worden verkocht:*

ACHT BALEN ADRIANOPEL ROOD
GEDRUKT KATOEN,

min of meer door zeewater beschadigd.

(2560) JOHN PRYCE EN Co.

Ingevolge magtiging verleend door den Consul Generaal van Frankrijk, aan den gezagvoerder BERTHIER, van het verongelukte Schip

JACQUES CESARD,

voorkomende in de *Javasche Courant* N° 63, zullen op den 17den dezer, in publieke veiling worden gebragt, ***aan de kleine Boom, in de recherche pakhuizen,*** de geredde goederen van voornoemd Schip als volgt:

50 pakken divers loopend Tuig, Stengen en Pardoens.
3 manden diverse Provisien in Blik.
29 diverse Zeilen.
Eenige Rondhouten, Raa's en Spieren. Blokken.
1 Medicijnkist.
2 Kompassen.
2 zeer goede Cronometers.
2 Elegante Sloepen, waarvan een geheel nieuw met Tuig en Zeilen.

Benevens eene groote menigte andere Artikelen, waarvan de inventaris bij den ondergeteekende ter inzage legt.

(2535) A. BEDIER.

DE VENDUTIE

voor het Commissiehuis van

A. BEDIER

aan de Groote-Rivier op Woensdag den 17den Augustus, is

UITGESTELD,

tot Woensdag den 24sten daaraanvolgende. (2524)

HOUT-VENDUTIE,

Op Woensdag, 17 Augustus, ***op het Heemradenplein*** door

CASSALETTE & CO.,

van

BALKEN,

Dolken, Glondongs, Ribben,

PLANKEN EN KROMHOUTEN.

(2526)

VENDUTIE

op Donderdag, den 18 Augustus 1859, voor het Commissiehuis van

ABEELEN, DENNISON & CO.,

voor rekening van belanghebbenden van **een factuur**

Amerikaansche Stoelen,

als: **Bureaux-, Salon-, Wip- en Tuinstoelen en Kinder Stoeltjes in soorten.**

200 vaatjes Boter.
350 picols Menier.
40 „ Klapperolie.

BRILLANTEN EN DIAMANTEN,

waaronder **Steenen** van $4^1/_2$ en 8 karaat, daags voor de Vendutie te zien.

30 REAL STAAFGOUD VAN BANDJERMASSING,

en voor rekening van den Inlander *Ma Alie* c. s.

8 PERCEELEN,

breeder omschreven in de Javasche Courant van heden.

(2549)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 19den Augustus 1859 voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & Co.,

van diverse Lijnwaden, een factuur IJzerwerk als: Koevoeten, Bijlen, Hamers, Hakmessen, Aanbeelden, Schaafijzers, Nijptangen, Vijlen, Passers, Zagen, Bankschroeven, Dolken, Jagtmessen, Horologiemakers gereedschap, Sloten, Grendels, Knippen, fijne insteeksloten, Blikscharen, Heggescharen, Pikschrappers, enz., enz.

Verder:

2 Basceles, waarop men tot 2000 pd. wegen kan, 6 stellen fijne engelsche eetserviezen;
1 kist Broderien
1 „ Kant
1 „ Castoren heeren hoeden
1 „ Bukskin
5 Cod: zijden Sarongs en Slendangs
3 Heeren- en 3 dames Zadels met keurig bewerkte hoofdstellen,
1 Wagentuig met Berlijnsch zilver gemonteerd,

SPOREN, WAGENLANTARENS, KAPLEDER

Verder:

50 kn. à 4 dz. Pouillac médoc
2 Oxhoofden idem

en

BTB&Z 643	1 Baal	200	Molton dekens
„ 646	1 „	150	„ „
B&C	1 „		Goenizakken
TH			min of meer door zeewater beschadigd.

(2585)

OP DE VENDUTIE

van den 19den Augustus, *voor het Commissiehuis* van

Cassalette en Co.,

zal voor rekening van wien zulks aangaat verkocht worden:

26 zakken KOFFIJ.
8 krandjang SUIKER,

min of meer door zeewater beschadigd, afkomstig van het gestrande schip ***Hoop van Capelle.*** (2557)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 19 Augustus

aanstaande,

Voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & CO.,

VAN DIVERSE KOOPMANSGOEDEREN.

(2536)

Op de Vendutie

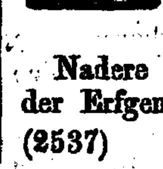
Van den 19den Augustus 1859, **zullen de ondergeteekenden voor hun Commissiehuis** ***ten elf ure precies,*** publiek verkoopen voor rekening der erfgenamen van wijlen den heer

J. TROMP,

de landen **Tjipoetat, Pamoelang enz, enz,** gezamentlijk bekend onder den naam van:

ZORGVLIET,

en

EEN KAPITAAL WOONHUIS EN ERF

gelegen op het Molenvliet,

Nadere informatiën te bekomen bij den gemagtigde der Erfgenamen **B. MULLER** en bij

(2537) **CASSALETTE & Co.**

VENDUTIE

op Woensdag 24 Augustus,

voor het commissiehuis van

A. Bedier,

van

SINGAPORE PLANKEN

Manilla Sigaren No. 2 en No. 3. *Cortado en Havana model*, puike Boter, Fransche Provisien in Blikken Porceleine bloemvazen, diverse

Meubelen en Modeartikelen

PENDULES, PRESENTEER GLAZEN, SCHILDERIJEN ALCATIVEN en **66** pic. RIJST. (25

OP DE VENDUTIE

van den 24sten dezer

zullen nog worden verkocht:

2 Melkkoeijen met Kalf,

1 Bezette MELKKOE.
7 KALVEREN.
Zamen 10 stuks.

(2538) A. BEDIER.

OP DE VENDUTIE

van den 24sten dezer zullen alsmede worden verkocht:

200 ROBIJNEN (Delima).
100 witte id.
7 fleschen ROSENOLIE, wegende de zamen 11 Sp. m. (256

VENDUTIE

op Donderdag den 25sten Augustus 1859, *voor een der recherche pakhuizen aan den kleine boom door*

CASSALETTE & CO.,

voor Rekening van wien zulks aangaat van de geredde goederen van het Ned. schip ***Hoop van Capelle***, als: **25 Zeilen**, **1 Anker** p. m. 1300 Ned. pond, **1 Ketting** p. m. 13/4 Eng. duim 75 vadem, **1 Anker** p. m. 800 Ned. pond, **1 Ketting** $1^1/_2$ Eng. duim 75 vadem, **1 Chronometer**, **1 Barometer** en **Thermometer**, **5 Kompassen**, **2 Bussen** met **Kaarten**, **1 Stuurrad**, **1 Nachthuis**, **2 koperen Lenspompen**, **1 Kabeltros**, **7 Kookketels**, **1 Scheepsklok**, **8 Schootkettingen**, **1 stel Seinvlaggen van Marrijat**, **3 Vlaggen**, **1 Horsburgh**, **3 rollen Zeildoek**, enz., enz., enz.

verder:

STAAND- EN LOOPENDTUIG.

benevens:

15 stuks waarlooze SPIEREN, van diverse Dimensiën, onderwanten van de drie MASTEN, Voorstenge PARDOENS en Barkstenge want in ontvangst te nemen bij den Regent van *Serang*.

(2556)

Op Zaturdag den zeven en twingsten Augustus 1800 negen en vijftig, des **morgens ten Elf** ure zal door tusschenkomst van het Vendu-Departement te Batavia in het

LOCAAL DER BEURS

worden verkocht:

1°. Een **Erf** bebouwd met een **Steenen Woonhuis** en dito blok bijgebouwen **met pannen gedekt**, gelegen in het Oosterveld het **twintigste deel van blok** L sub nummer 134 **gedeelte E, buurt of Wijk Kramat**, bij de verponding **geregistreerd** onder nummer 8764 en aldaar getaxeerd **op** eene waarde van **Negen duizend Gulden.**

2°. Een **Erf bebouwd met een Steenenhuis** en dito bijgebouwen **beiden** met pannen gedekt, gelegen in blok **M.** derde deel, sectie IV, nummer 161 buurt of **wijk Passar-Baroe,** bij de verponding geregisteerd onder nummer 9060 en aldaar **getaxeerd** op eene waarde van **Zeven duizend twee Honderd Gulden.**

Beide bovengemelde perceelen, zijn toebehoorende aan den Heer Hendrik Jan Erik Gustaaf Frederik Hofmeijer J. H. Z.

(2349) F. ALTING MEES, qq.

Op een nader te bepalen dag zullen de ondergeteekenden publiek verkoopen

3/10 aandeelen in de landen

PONDOKTERRONG en RATOEDJAJA,

gelegen in de afdeeling **Buitenzorg.**

(2548) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

Executoriale Verkoop.

Op een' nader te bepalen dag, zullen bij **wege van Executie** in 't openbaar door het Vendu Departement worden verkocht:

Vijf Perceelen,

behoorende aan de Heeren

J. A. A. EN J. C. HEMLER,

gelegen op ***Goenong Sarie***, bij de verponding geregistreerd onder No. 8490 en No. 9026/9029 te zamen getaxeerd op ***f* 74,400.**— (2501)

In den jare 1800 negen-en-vijftig den Eersten Augustus, ten verzoeke van Meester *Johannes Pieter van Ossenbruggen*, advocaat en procureur bij den Raad van Justitie te Samarang, agerende voor *Louisa Frederika Moreau*, zonder beroep, wonende te Pattie, echtgenoote van *Karel Lodewijk Alxander Nettekoven*, laatstelijk mede te Pattie woonachtig, domicilie stellende ten kantore van genoemden procureur in de Oude Kerkhof Straat, No. 350 en uit kracht van het verlof door den Raad van Justitie te Samarang, bij dispositie van den Eersten Junij 1800 negen-en-vijftig op het daartoe door de eischeresse gedaan verzoek verleend:

Heb ik *Abraham Pijl*, deurwaarder bij den Raad van Justitie te Samarang en aldaar woonachtig:

Ten eersten male

Gedagvaard:

Karel Lodewijk Alexander Nettekoven, laatst gewoond hebbende te Pattie, doch thans afwezig, gevolgelijk mijn exploit doende bij aanplakking aan de voorname deur der vergaderzaal van den Raad van Justitie te Samarang, terwijl een tweede afschrift van dit exploit aan den ingang van het residentie kantoor te Japara zal worden aangeplakt, alsmede door overgifte van een afschrift van dit exploit aan het Openbaar Ministerie van gemelden Raad, die het oorspronkelijk exploit met gezien heeft geteekend en voorts nog bij plaatsing dezer dagvaarding in de Java-Bode en in de Javasche Courant.

Om na verloop van drie maanden, zijnde op Woensdag den drie-en-twintig November 1800 negen-en-vijftig, des voormiddags ten negen ure te verschijnen, ter openbare teregtzitting van den Raad van Justitie te Samarang gehouden wordende in het daartoe bestemde locaal binnen dezelve stad:

Ten einde.

Aangezien de gedaagde op den 29sten Augustus 1855, per praauw Tjomplong van Soerabaija is gestevend naar Djowana residentie Japara.

Aangezien die praauw den 30sten Augustus daaraanvolgende op de hoogte van Sidaijoe, door eene hevige windvlaag is omgeslagen en vergaan, bij welken ramp bijna alle zich aan boord bevindende personen zijn omgekomen.

Aangezien uit eene missive van den Assistent-Resident voor de politie te Soerabaija, dd. 18 October 1855, No. 5133/6 en eene missive van den Resident van Rembang, dd. 22 November 1855, No. 4019 blijkt, dat er alle reden bestaat om te veronderstellen, dat de gedaagde bij die gelegenheid is verdronken.

Aangezien meer dan drie jaren zijn verloopen sedert gemelde ramp heeft plaats gehad, zonder dat er berigt is aangekomen van het aanwezen of van het overlijden van den gedaagde. (art. 467 Burgelijk Wetboek en Staatsblad 1856, No. 82).

Aangezien de eischeresse belang heeft, dat in dezen stand van zaken bij geregtelijk gewijsde het vermoedelijk overlijden van den gedaagde worden uitgesproken.

Zich mitsdien aan gemelden Raad, hetzij in persoon, hetzij door iemand van zijnentwege van zijn aanwezen te doen blijken, onder aanzegging dat ingeval noch de gedaagde, noch iemand van zijnentwege op deze dagvaarding mogt opkomen en alzoo niet behoorlijk van zijn aanwezen mogt blijken, door de eischeresse zal worden geconcludeerd, dat haar daarvan zal worden verleend acte en tevens verlof tot het doen eener dergelijke dagvaarding.

En heb ik deurwaarder exploit doende afschrift gelaten als boven.

(w. g.) Am. PIJL.

Gezien en afschrift overgenomen:
De Officier van Justitie bij den Raad van Justitie te Samarang,
(w. g.) A. M. FOKKER.

Voor copij conform:
(2499) J. P. VAN OSSENBRUGGEN.

Soda, Zinkwit, Sneeuwwit,

LOODWIT, TEER, PLATTE DUIMSTOKKEN MET KOPEREN SCHUIF,

VILT IN SOORTEN, BLADZINK, BLOKLOOD,

Hollandsche Zeildoek, 1a qualiteit,

PIK, KOPEREN EN IJZEREN POMPSPIJKERS EN KLINKNAGELS, BANKSCHROEVEN, DOMMEKRACHTEN, VERMILJOEN, ENZ.

bij

(2532) JACOMETTI EN Co.

ASPHALT VILT, VILT SPIJKERS,

[illegible]

te bestrijking van dakgooten

SINCAPORE PLANKEN.

(2530) ABEELFN, DENNISON EN Co.

Theatre Français de Batavia.

Avec la permission de Mr. le Résident et de MM. de la Commission du Théâtre.

LUNDI, 22 Août 1859.

LE VILLAGE.

Comédie en un acte par M. Octave Feuillet.

UNE VIEILLE LUNE.

Vaudeville en un acte.

CHANSONNETTES.

Les artistes suivans con courront à cette représentation: MM. *Potier*, *Hubert*, Mad. *Ghymers-Ponsin* et *Potier*.

Prix des Places:

Un Cavalier	*f* 5,—
Une Dame	„ 5,—
Un Officier jusqu'à grade de Capitaine	„ 3,—
Un Enfant	„ 2,—

On pourra retenir des places et prendre des billets le matin de la représentation au contrôle depuis 8 h. du matin jusqu' à midi.

☞ MM. les propriétaires des Loges sont priés de faire savoir le matin au contrôle, s'ils veulent conserver leurs places. (2555)

Consulat Général de France.

A l'occasion de la fête de *Sa Majesté l'Empereur des Français*, un TE DEUM solonnel sera chanté le 15 Août a la messe de 7 heures en l'Eglise Catholique. Le consulat général à l'honneur d'en donner avis aux Français résidents ou de passage à Batavia.

A l'issue de la cerémonie, le consul général recevra les félicitations de ses nationaux.

(2534)

PUIKE

MANILA SIGAREN,

van 1857 à *f* 50.— en van 1858 à *f* 45.— de 1000.

TIO TJAING HIAN,
(2563) *Passar-Baroe.*

Echte Schildpad

SOEP EN BIEFSTUK.

Op Maandag den 15 dezer.

bij

(2529) F. PEREIRA.

Per *Mahahaha* van Manilla:

Een factuur

SIGAREN,

GROOTENDEELS CORTADO'S No. 2,

van de maanden Augustus en September 1858.

ALSOOK:

No. 1, No. 3. 4 en FIJNE „LONDRES."

Slechts à Contant bij

(2554) ABEELEN, DENNISON EN Co.

Verkrijgbaar:

PUIK HAANTJES BIER,

Engelsch BIER en PORTER.

Zoetemelksche en Edammer

KAZEN.

KEELTJES en LIPJES.

puike HAMMEN.

Beste Engelsche SCHEERMESSEN met RAZORSTROPS.

prachtige Engelsche

KROONLAMPEN,

met 2 en 3 armen.

VERLAKTE en KALFSLEDEREN Heeren BOTTINES, enz., enz.,

bij

Gebr. VEIT,
(2559) *op Passar Pisang en Passar Senen.*

Ontvangen:

HOLLANDSCHE CONFITUREN

voor Confituurtaarten,

benevens

Koek en Allerhande in soorten.

(2521) CHAMA EN Co.

ST. JULIEN MEDOC,

van het merk

B. VAN LEEUWEN & CO.,

bij

(2530) ABEELEN, DENNISON EN Co.

SACHRO-METERS.

Systeem Beaumé.

Ontvangen bij

(2552) W. J. OLLAND.

Wordt Gevraagd:

EENE KINDERMEID,

tot algeheele oppassing en verzorging van een **KIND** van ruim 4 jaren.

Adres *Java-Bode*. Lett. **M. S.** (2551)

WORDT GEVRAAGD:

eene fatsoenlijke **VROUW**, tot verzorging van een meisje en waarneming van de huishouding — het vlot fransch spreken is eene aanbeveling.

Adres *Java-Bode* Lett. M. S. (2530)

Wederom ontvangen:

Zeer fijne

SEBASTOPOL SPEELKAARTEN,

velerlei soorten

Zak-Potlooden, en ***Rodgers Zakmessen***

en

SCHAREN.

(2541) W. OGILVIE.

Wordt gevraagd:

KOST en INWONING,

voor een HEER en DAME.

Adres Letter A. bij

(2551) G. KOLFF & Co.

LET WEL.

Aan gezagvoerders van Schepen van **TJILATJAP naar BATAVIA bestemd,** wordt ***f* 100.**— vracht aangeboden, tot den overvoer eener **Scheepsboot** met toebehooren.

Adres

(2546) KRUIJMEL *te Batavia.*

EENE DAME

sedert twee jaren als **Secondante** werkzaam op eene der voornaamste Instituten voor Jonge Jufvrouwen te Batavia, wenscht zich gaarne geplaatst, te zien als

GOUVERNANTE.

Behalve in de vakken van het lager onderwijs is zij geëxamineerd in de Hollandsche, Fransche, Engelsche en Hongduitsche talen en onderwijst alles wat tot eene beschaafde opvoeding behoort.

Adres Letter A. bij de Boekhandelaars

(2517) G. KOLFF & Co.

Wordt ter overname aangeboden, eene

DAG- EN KOSTSCHOOL

met meubilair en toebehooren,

Adres met *franco* brieven onder Lett. L bij de Boekhandelaren.

(2505) DE GROOT, KOLFF & Co.

TE KOOP

Eene prachtige voor dit klimaat bewerkte

PIANO,

uit de Fabriek van ***de Ruiter.***

Te bevragen bij

(2528) H. M. VAN DORP.

TE KOOP

Eene schoone Hollandsche

KOE

(zeven maanden bezet), pas aangebragt.

Adres

(2527) H. M. VAN DORP, Batavia.

TE HUUR om dadelijk te aanvaarden, een goed Huis, gelegen op ***Weltevreden***, voorzien van flinke bijgebouwen en stalling voor zes paarden; huurprijs **ƒ 120.—**
Adres
(2498) LANGE & Co.

BEKENDMAKING.

Met wijziging van Art. 5 van het Reglement van het

TJUNIA VEER te BATAVIA,

wordt aan belanghebbende bekend gemaakt, dat door de uitbreiding van het *Veer* tot op 1800 *koijangs Laadruimte*, de prijs, naar en van de reede voor *een Tjunia*, alsnu is gesteld per *koijang*, op *een gulden en zeventig cents zilver*, en naar of van de Buiten reede, of *Onrust* als boven, doch met 25 *percent* verhooging.

Voor Vracht naar Tanara, per koijang, Vier Guldens en Vijftig Cents Zilver.

Voor Vracht naar Bantam, per koijang, Zes Guldens Zilver.

Voor Vracht naar Bekassie, per koijang, Vijf Guldens Zilver.

Voor Vracht naar Pakkies, per koijang, Vijf Guldens Zilver.

Voor Vracht naar Moeara Gembong, per koijang, Vier Guldens en Vijftig Cents Zilv.

Voor Zand, Ballast van de *Eilanden* per koijang, *Drie Guldens Zilver.*

In te gaan met 1 September 1859.
(2500) J. M. KNAUD qq.

Aan

SUIKER-FABRIKANTEN EN ANDEREN.

GEORGE FLETCHER,

Machinist en Fabrikant van Suikermolens, te Farnham Place, Gravel Lane, Southwark, London,

Neemt hiermede de vrijheid eerbiedigljk de aandacht van heeren Landeigenaren, hunne Gemagtigden of Administrateurs, en van al degenen, die in eenig opzigt met de **SUIKERBEREIDING** in verband staan, te vestigen op de groote kracht zijner

STOOMMACHINES en SUIKERMOLENS, SAPPOMPEN, CYLINDERS, STOOMKETELS van allerhande soort,

TOEBEHOOR voor MOLENS en RADEREN,

en op hunne voortreffelijkheid boven die, welke over het algemeen gebruikt worden, en hoofdzakelijk op zijnen

Zwaren Vertraagden Suikermolen

"die in staat is tusschen de 65 en 70 pCt. Sap uit het Suikerriet te trekken,"

van welken molen hij de eenige uitvinder is; hebbende hij denzelven in 1837 op het eiland ***Cuba*** ingevoerd, sedert wanneer dezelve op alle ***Britsche, Deensche, Spaansche*** en ***Portugesche Bezittingen*** in algemeenen aftrek is geweest, en steeds de grootste voldoening heeft gegeven.

G. F. die veeljarige practische ondervinding in het vak van MACHINERIEN voor SUIKER-ETABLISSEMENTEN heeft, geeft de verzekering, dat alle orders, waarmede men hem zoude willen vereeren, op eene kunstmatige en keurige wijze zullen uitgevoerd worden.

G. F. maakt hierbij de opmerking, dat zijne Machinerien, wel is waar, op het eerste gezigt, niet goedkoop mogen voorkomen; maar, wanneer kracht, gewigt en hoedanigheid van het werk in aanmerking worden genomen, zal de prijs per ton goedkooper gevonden worden dan van eenigen anderen maker, en hij voegt hierbij verder, dat al degenen, die eenige praktische ondervinding in Machineriën voor Suiker-Fabrieken hebben gehad, wel bewust zijn, dat dikwijls groote moeijelijkheden en zware verliezen ontstaan zijn uit het aanwenden van goedkoope en slechte Machineriën. Daar van daan de wenschelijkheid om sterke, doeltreffende en zeer geschikte Machineriën te hebben, zoo als **G. F.** gewoon is aan zijne veelvuldige vrienden in de bovengenoemde plaatsen te leveren. Ten slotte, oordeelt **G. F.** het hier, om de belangrijkheid van het onderwerp eene geschikte plaats bekend te stellen, dat hij het zich tot eenen algemeenen regel gemaakt heeft, om alles in zijne fabriek af te werken, zoodat er niets meer overblijft dan de stukken in elkander te zetten.

LONDON, 1 April 1859. (2509)

Door den Raad van Justitie te *Samarang*, bij beschikking van 27 Julij 1859, insolvent verklaard zijnde, met bevel aan de Weeskamer tot *vereffening*, de boedel van den koopman ***F. Neumann*** te *Poerworedjo*, zoo worden bij deze Debiteuren aan dien boedel nader opgeroepen, om binnen **drie maanden** na dagteekening dezes, betaling te doen ter Sekretarie van genoemde Kamer of aan hare agenten te *Poerworedjo*, zullende verwijlens, zoodra doenlijk de als dan nog onvoldane vorderingen van dien boedel, na behoorlijke aankondiging, publiek aan den meestbiedende worden verkocht.

Namens de Weeskamer:
De Sekretaris,
E. FRANK.

SAMARANG, *den 9den Augustus* 1859. (2542)

HOLLOWAY ZALF EN PILLEN.

— Een Officier in Indië vermeldt, dat gedurende de laatste muiterij, hij dikwerf in staat was de elende der arme getrouwe Indianen te verligten door hun deze medicijnen, immer zijn reisgezeld, te geven. Deze lieden reisden naderhand honderde mijlen om hunne geheelde wonden te vertoonen en den zegen van hunnen God over hunnen weldoener af te smeeken.

In het bezit van deze Geneesmiddelen is iedereen zijn eigen Dokter. Dezelfde Officier zegt dat in het Oosten niemand ooit zonder dezelve behoort te zijn. In China, Java en het gansche Oosten worden deze medicijnen veel gebruikt en grootelijks geacht; in Java inderdaad wordt een geschenk van eene doos met Holloway's Zalf en Pillen als eene hoogst kostbare gift beschouwt.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:
Doosjes pillen à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.
Potjes zalf à ƒ 1.— ƒ 5.— ƒ 5.—.

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cherinan.
» Poerworedjo	»	F. Neumann.
» Soeracarta	»	W. Veldman.
» Djocjocarta	»	Buijn & Co.
» Salatiga	»	F. Kruthoffer.
» Tagal	»	Wed. Dort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok.
» Samarang	»	H. L. de Lyon, de Groot, Kolff & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (2511)

Ontvangen:

EENE COLLECTIE GRAVURES
naar de

Schilderijen van
ARY SCHEFFER.

Afzonderlijk verkrijgbaar.
H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 1859. (2520)

Bij **G. KOLFF en Co.**, te Batavia, staat de inteekening open op

FASTES MILITAIRES

DES

Indes-Orientales Néerlandaises,

PAR

A. J. A. GERLACH,

Capitaine d'artillerie au service de S. M. le Roi des Pays-Bas.

Un volume grand royal; orné d'un *frontispice*

DES PORTRAITS, DES PLANS ET DES CARTES,

Prix ƒ 16.—

Dit belangrijk werk uitgeven onder bescherming van HH. Ex. den Minister van kolonien en Oorlog is zeer vereerd met de Inteekening Z. Ex. den Luitenant Generaal Kommandant en vele officieren van het Indische Leger, welks heldendaden hier in het licht worden gesteld. (2515)

VAN DE THANS TREKKENDE

239ste NEDERLANDSCHE

STAATS-LOTERIJ.

Zijn te bekomen:

Heele Loten	**ad.**	**ƒ 100.—**
Halve	**"**	**" 50.—**
Vijfde	**"**	**" 20.—**

te Batavia bij **G. Kolff en Co.**
„ Samarang bij **de Groot Kolff en Co.**
(2516)

STOOMBOOT OENARANG.

Het vertrek dezer boot naar

SAMARANG EN SOERABAIJA,

gedurende de maand Augustus,

is geregeld als volgt:

Van SOERABAIJA den 14den en van SAMARANG den 16den naar BATAVIA.

Van BATAVIA den 21sten en van SAMARANG den 24sten naar SOERABAIJA.

Van SOERABAIJA den 28sten en van SAMARANG den 30sten naar BATAVIA.

Informatiën bij
de Agenten,
(2310) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

HET STOOMSCHIP PADANG,

kapt. A. GUIJOT.

Zal 2 maal 24 uren na aankomst der verwachtwordende ***landmail***, via Bencoelen naar Padang vertrekken.

Op den 18 dezer zal eene der Stoomschepen naar **Samarang** en **Soerabaija** vertrekken.

Nadere inlichtingen bij
(2543) W. CORES DE VRIES.

Passage naar Nederland.

Wordt aangeboden met het Snelzeilend

Nederlandsch Barkschip

BELLATRIX,

kapitein A. P. SANDBERG.

Zullende in de eerste helft van September, van ***Samarang via Batavia naar Nederland*** vertrekken. Dit om deszelfs snelle reizen, gunstig bekende Schip is voor den overvoer van Passagiers bijzonder aan te bevelen, en voert eenen bekwamen Scheeps ***Dokter.***

Nadere informatiën zijn te bekomen bij de Heeren ***Dorrepaal en Co.*** te Samarang, en hier bij
de Agenten,
(2513) ***J. Cezard en Co.***

Passage naar Nederland.

Het snelzeilend, voor den overvoer van Passagiers bijzonder goed ingerigte

Campagne Schip

LANDBOUW,

Kapitein P. A. KLEIJNENBERG.

Zal omstreeks half September van ***Samarang*** over ***Batavia*** naar ***Amsterdam*** vertrekken; hetzelve voert eenen bekwamen Scheepsdoktor, en is allen opzigte als eene gunstige gelegenheid aan te bevelen.

Voor nadere informatiën vervoege men zich te Samarang bij de Heeren ***Dorrepaal en Co.***, en hier bij
de Agenten,
(2512) J. CEZARD EN Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelzeilend

Ned. Barkschip

RIJNBRAND,

gevoerd door kapt. ***F. F. Lange.***

Dit Schip is uitmuntend ingerigt en uitgerust tot den overvoer van Passagiers, zullende Zondag den dezer regtstreeks van hier de reis aanvaarden.

Adres bij den Gezagvoerder in het **Hôtel der Nederlanden** en bij
de Agenten,
(2545) HAAGER & SCHUURMAN.

SCHIP JOAN,

Kapt. C. LASEUR.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het bovengenoemde ***snelzeilend Schip, hebbende deszelfs elegante en comfortabele ingerigtingen*** en alle verdere middelen tot verasgenaming en gemak van ***passagiers*** familiën en personen.

Het schip voert eenen geëxamineerden doktor en heeft eene melkgevende koe aan boord.

Het vertrek zal omstreeks ***medio September*** van hier plaats hebben. Voor verdere informatiën, gelieve men zich te adresseren te ***Samarang*** bij de Heeren ***Thooft & Co.***, te ***Cheribon*** bij den ***Gezagvoerder*** en ***alhier*** bij
de Agenten,
(2546) HAAGER EN SCHUURMAN.

NAAR SAMARANG

ligt in lading het Schip

SARA ELEONORA,

Kapt. [illegible], om spoedig te vertrekken.

Informatiën bij
de Agenten,
(2555) CASSALETTE EN Co.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 13 Augustus 1859, No. 65.

BATAVIA.

In het officieel gedeelte van de Javasche Courant van heden vindt men een prijsvraag, door de Regering uitgeschreven, voor de vertaling van eenige nederlandsche schoolboeken in het maleisch, met amboneesche spelling en romeinsch schrift. Wij juichen deze poging der Regering, om ook op deze wijze kennis en verlichting onder de inlandsche christenen der Molukko's te verspreiden, van ganscher harte toe, en wij hopen, dat er zich in Indië mannen mogen opdoen, die, door eene goede vertaling, de Regering in staat stellen, den uitgeloofden prijs van *f* 500.— te kunnen toekennen, en haar loffelijk doel te bereiken. Twee aanmerkingen kunnen wij echter niet terughouden, zij betreffen de keuze der schoolboeken en eene bepaling omtrent de wijze van vertalen.

In de eerste plaats noemt de Regering de leesoefeningen van *van Sandwijk*. Hoe goed deze boekjes in Holland in der tijd geweest zijn, hier passen ze minder, uithoofde der vele woorden, waaraan de kinderen in Indië geen begrip kunnen hechten. Liever hadden wij hier gezien de leesoefeningen van *de Bruin* of die van het N. I. Onderwijzersgenootschap. Dan komen »de brave Maria" en »de brave Hendrik" van *Anslijn*. Helaas! de kritiek van Hildebrand schijnt nog niet genoegzaam te zijn geweest, om dezer mislukte kinder[illegible] den genadeslag te gaven. Een herinnering is misschien goed: »Daarna" luidt het in de *Camera Obscura*, »hebt gy een uur gelezen van het model van braven jongen, zoo braaf, zoo zoet, zoo gehoorzaam, zoo knap en zoo goedleersch, dat gy hem met plaisir een paar blaauwe oogen zoudt slaan, als gy hem op straat ontmoette." Men leze den braven Hendrik en oordeele naar zijn eigen jeugd, zelfs ook als volwassene met het oog op de natuurlijke ontwikkeling van den aard des kinds. De daarop volgende boekjes van *de Bruin* en van *Oudemans* keuren wij volmondig goed. Minder is dit het geval met de verhalen van *Schmid* en de geschiedenis van Joseph door *Hulshoff*. Het eerste is hier en daar te mystiek, over het geheel te Duitsch, te lokaal, om in Holland het nut te stichten, dat het in Duitschland doet, gezwegen nog van Indië. En de geschiedenis van Joseph is te zeer vervuld van *wyze* kinderaanmerkingen en gesprekken, dan dat de inlandsche christenkinderen in de Molukko's sympathie zouden gevoelen voor geleerde schepseltjes van hun leeftijd, die hoo onbereikbaar verre boven hen staan. In plaats van de geschiedenis van Joseph neme men de bijbelsche verhalen van Dr. *Meijboom*. Het leesboekje van *Prinsen* wordt algemeen erkend te zijn een model van een *slecht* schoolboek, zoodat wij hierover geen woord meer verliezen.

Onze tweede aanmerking betreft de wijze van vertalen, waaromtrent we, als de Regering bij hare keuze blijft, de hoogst noodige bepaling missen, dat die boeken moeten gewijzigd worden naar den aard en voor de behoeften van indische kinderen. Zonder deze bepaling zal men veelligt een vertaling krijgen, die, in hoe goed maleisch ook geschreven, voor de kinderen onverstaanbaar is.

Wij hopen, als het niet te vermetel van ons is, dat de Regering zich door bovenstaande bedenkingen genoopt moge gevoelen, hare keuze te wijzigen, en daardoor des te beter en volkomener het voorgestelde doel te bereiken.

— Wij vestigen de aandacht onzer lezers op de maansverduistering heden avond. Daarvoor wordt de volgende tijd aangegeven:

Eerste aanraking met de bijschaduw, 's av. 8 u. 34′
Begin der gedeeltelijke verduistering » 9 u. 43′
» » geheele » 10 u. 48′
Midden » » » 11 u. 41′
Einde » » » 35′ na middernacht. De opgegeven tijd is de middelbare tijd te Batavia.

— Van goederhand schrijft men ons:

Tot toelichting van hetgeen in Uw geëerd blad gezegd wordt omtrent het verbod van den uitvoer van paarden, strekke, dat alleen tegengegaan wordt de uitvoer naar andere residentiën van paarden, die nog te jong zijn om gebruikt te worden, of hunne haaktanden nog niet hebben, terwijl integendeel de verkoop van paarden, die tot gebruik geschikt zijn, wordt aangemoedigd.

Celebes. In Tanette hebben tot herstel van rust en orde eenige krijgsbewegingen plaats gehad.

Datoe Bakka, de gemaal van de leenvorstin van Tanette, had het eergevoel zijner echtgenoot door zijn losbandig gedrag zoodanig gekrenkt, dat deze echtscheiding en zijne verwijdering uit Tanette eischte. Vermits de verzoening tusschen de beide echtgenooten onmogelijk bleek te zijn, is aan het verlangen der leenvorstin toegegeven. Maar in strijd met zijne jegens het Gouvernement geuite goede gezindheid, heeft Datoe Bakka zich vervolgens niet ontzien om, toen hij, op reis van Macassar naar zijne moeder te Datoe Batoe, Tanette doortrok, in dit leenvorstendom een rooftogt te ondernemen en zich feitelijk als vijand tegenover het gouvernement te stellen. Hij verschanste zich daarna te Patjiro, binnen Tanette's grondgebied hoog op een berg gelegen, en verontrustte van daar uit het omliggend land. Zijne vroegere echtgenoot, de leenvorstin van Tanette, besloot haren gewezen man uit zijne schuilplaats te verdrijven en rukte den 18den Julij jl. tegen hem op met eenige harer vasallen, ondersteund door eene door den kapitein van Leijden gecommandeerde kolonne van geregelde troepen, terwijl zich bij de ongeregelde troepen de ambtenaren Bakkers en Vosmaer hadden gevoegd. Met zeer veel moeite kwam deze magt langs een uiterst steil bergpad en onder aanhoudend vuren op het plateau, waar Patjiro ligt, dat na een scherp gevecht door Datoe Bakka en de zijnen verlaten werd, om in de rigting van Lamoeroe te vlugten. Na het verdrijven van Datoe Bakka uit Tanette keerde de overal heen gevlugte bevolking naar hare kampongs terug en bragt de verschuldigde hulde aan hare vorstin.

De meermalen voorspelde inval der Boniërs in de noorder-districten heeft niet plaats gevonden, maar daarentegen hebben zich eenige vijandelijke benden aan de Bonische grenzen verzameld, uit vrees voor een inval onzer troepen.

De Sopingsche prins Aroeng Lompengan, aan wien het op zijn dringend verzoek was toegestaan, om het lijk van een zijner aanverwanten te Patjana (Tanette) te komen zien, heeft den wensch geuit om zich verder naar Maros te mogen begeven, ten einde door bemiddeling van den adsistent-resident aldaar pogingen aan te wenden tot beëindiging van den oorlog, waartoe, volgens zijn beweren, zoowel Boni als Soping geneigdheid zou gevoelen. (*Jav. Cour.*)

Soerabaija, 8 Augustus. Toen wij in ons nommer van den 4den dezer onze vreugde te kennen gaven, over de door het Gouvernement vastgestelde wijziging voor den overvoer der mailpakketten van Batavia naar herwaarts, waren wij bijna ijdel genoeg om te vooronderstellen, dat de herhaalde, ter dier zake én door den handel én door de dagbladpers geheven klagten, eindelijk hadden opgehouden onder de pia vota te behooren.

Doch hoe goed wij ook meenden ingelicht te zijn en welke hoop wij ook aan onze lezers opendeden, om eindelijk eens meer ter goeder ure in het bezit der mailtijdingen te komen, wij hebben nu de treurige ervaring, dat ook bij de beste bronnen eene misrekening kan voorkomen, en wij hen alzoo geheel buiten onze schuld hebben teleurgesteld, omdat de overvoer nog geen plaats heeft met het daarvoor bestemde vervoermiddel, niettegenstaande de toelegging was, dat met de maand Augustus aanstaande deze mailwagendienst in werking zoude treden.

Wanneer deze mailwagendienst nu werkelijk met de verwacht wordende mail ware in werking getreden, en de pakketten zes uren na aankomst te Batavia waren geëxpedieerd geworden, dan had men 73 uren later in het bezit daarvan kunnen zijn en zouden de pakketten reeds Zaturdag avond hier zijn aangekomen.

Ditmaal echter zijn zij ouder gewoonte, per stoomschip verzonden, vierentwintig of meer uren na aankomst, en is de overvoer aan het stoomschip Banda of Ambon toevertrouwd, met zoodanig resultaat, dat wij bij het afdrukken dezes (Maandag 2 uren) het arrivement der mailpakketten nog niet mogen mededeelen en zijn wij alzoo nolens volens nu reeds 40 uren en retard.

Wij koesteren de hoop, dat de mailwagendienst nu dan toch voor de aanstaande mail en voor iedere mail vervolgens zal worden toegepast, want waarom nu bij een goed geprojecteerd plan met de uitvoering langer gewacht, en nog langer gebruik gemaakt van langzaam werkende transportmiddelen?

— Onlangs vertrok van hier over Rembang, tot het afhalen van nieuwe kruisbooten, naar Batavia, de ijzeren schroefschoener de Draak, ten einde van daar als gewapend Gouvernements-vaartuig in station naar een der buitenbezittingen te worden bestemd.

De ijzeren romp, de werktuigen en stoomketels van hoogen druk, de houten betimmering, de uitrusting, ijzeren koperwerken en verdere toebehooren zijn in de fabriek voor de marine en het stoomwezen vervaardigd naar in 1856 vastgestelde plans, door Javanen onder het opzigt van Europeanen: — het mastgestel, de zeilen en eenige bijzaken werden door het marine-établissement alhier verstrekt.

Dit is het eerste gewapend schip van eenige groote voor de dienst van den lande, dat geheel in deze gewesten werd bewerkt, zoodat alleen de materialen uit het moederland zijn ontvangen.

Terwijl de machinerie reeds onder handen was, werd in het midden van 1857 de kiel gelegd; in Julij 1858 is het hol te water gelaten, en in Maart van het loopende jaar had de indienststelling plaats, nadat de voltooijing door verschillende omstandigheden nog eenigzins was vertraagd.

De lengte is 110, de breedte ruim 20, de gemiddelde diepgang 8¾ voet. Zij is volledig getuigd en toegerust als zeilschoener en bergt voor acht etmalen brandstof voor de machinerie, wier vermogen tot de aanwending als hulpvoortstuwingsmiddel bestemd is. De wapening bestaat uit een lang kanon à 12 ℔ op draaislede, 4 korte driepónders en 6 metalen kanonnen à 1 ℔.

Vóór het vertrek heeft eene deskundige Commissie den staat het vaartuig opgenomen en de eigenschappen onderzocht door proefvaarten in straat Madura onder stoom en onder zeil. Volgens haar eenparig oordeel liet de uitvoering van een en ander niets te wenschen over, en stond de vervaardiging, stelling en werking der machinerie gelijk met hetgeen men had kunnen verwachten bij eene levering uit de beste inrigting in Europa.

Door het aanbrengen van een gewijzigden schroefvoortstuwer van grooter oppervlakte zal later de snelheid onder stoom worden vermeerderd.

— Men schrijft ons van Probolingo:

Zaturdag den 31sten Julij is er eene prauw, beladen met Gouvernements-suiker, behoorende tot de fabriek Paijarakan, in de monding der haven alhier, totaal verongelukt.

Eene prauw met suiker beladen, gedestineerd naar Soerabaija, behoorende aan de fabriek Gending is in zee, op de hoogte van Melaten, lek gesprongen, zoodat de opvarenden zich ter naauwernood hebben kunnen redden.

Het heeft langs de kust in de laatste dagen zoo sterk gewaaid, dat Donderdag jl. de kruisboot van Pasoeroean voor 2 ankers is weggeslagen en belangrijke schade heeft bekomen. (*Oostpost.*)

NEDERLAND.

Van den specialen Correspondent van den Java-Bode.
(*Vervolg.*)

De 41ste verjaardag van onze Koningin werd op de gebruikelijke wijze gevierd. Bij gelegenheid der viering van dien geboortedag werd te Willemsoord aan 't Nieuwediep de eerste steen gelegd aan het nieuwe maritieme dok. Men zegt dat de vloer daarvan geheel in orde is en alle moeijelijkheden overwonnen zijn, maar 't is een »on dit" en dat dok is aan zijne eerste teleurstelling niet gebarsten.

Tegen over die alpha moet ik als omega stellen, dat de laatste paal voor de fondering van het Paleis van Volksvlijt te Amsterdam dezer dagen is ingeheid, na alvorens op de gebruikelijke wijze bij heeren commissarissen en directeuren feestelijk te zijn rondgedragen.

Wel niet rond, maar heen en weer zal gedragen worden de portefeuille der dagelijksche werkzaamheden aan het cabinet des Konings. Op verlangen namelijk van Z. M. den Koning, zal door Z. K. H. den Prins van Oranje voortaan een werkdadig aandeel worden genomen aan de werkzaamheden van 's konings cabinet. Dien ten gevolge heeft de Directeur van dat cabinet, Jhr. Mr. de Kock, de uitnoodiging ontvangen, zich iederen morgen met de portefeuille der dagelijksche zaken naar 's Prinsen paleis te begeven.

Ons hof heeft, volgens bekendmaking van den opperceremoniemeester, wegens het overlijden van den Koning van Napels, voor den tijd van veertien dagen den rouw aangenomen. Toen ik dit vóór slechts weinige dagen las, dacht ik, nu, 't is beter laat dan nooit. Misschien vergis ik me en is het Hollandsche voorzigtigheid, die ten aanzien van een vorst, wiens dood bij herhaling werd aangekondigd, gemeend heeft gerust wat te kunnen dralen.

Zeker is het intusschen, dat in dit opzigt dergelijk dralen minder ernstige gevolgen heeft, dan wanneer het ten aanzien van andere zaken door de regering geschied. Vergeef me deze opmerking, maar ik word er toe geleid door de vraag, welke dezer dagen gedaan werd, naar aanleiding van 't berigt, dat het Dames comité te Amsterdam weder *f* 2500.— had overgemaakt tot vrijkoop van eenige slavinnen in Suriname. Men vroeg namelijk, of de tot stand brenging eener emancipatiewet zou achterwege blijven, tot de liefdadigheid de slavernij zou hebben afgeschaft. 't Is waar dat men nu kan wijzen op eene afhangige wet, maar de ondervinding heeft geleerd, dat dit geen afdoend antwoord is. Doch dit onderwerp behoort tot het Westen en gij en uwe lezers tot het Oosten. Maar daarom behooren ze nog niet allen tot een oosten der orde van vrijmetselaren. Voor hen, met wien dit wel het geval is, deel ik intusschen mede, dat vóór eenige dagen alhier, onder het Voorzitterschap van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, Groot-Meester Nationaal, de jaarlijksche Algemeene vergadering van het Groot-Oosten der orde van vrijmetselaren heeft plaats gehad. Bij die gelegenheid zijn de Afgevaardigden van de binnenlandsche Loges, de vertegenwoordigers van die buiten Europa gelegen en van vreemde Groot-Oosten in groot aantal opgekomen. Naar ik verneem, is ten gevolge van door het Hoofdbestuur genomen maatregelen, bij die gelegenheid gehouden eene tentoonstelling van voorwerpen, die, met smaak ingerigt, de belangstellende opmerkzaamheid der talrijke Ordesleden in hooge mate heeft opgewekt. Die uitgebreide verzameling, bestaande uit eene menigte van bescheiden, uitmuntende door zeldzaamheid, oudheid en inhoud, was voornamelijk zamengesteld uit historische documenten, perkamenten, gedenkpenningen, zegels, stempels, decoratien, schilderijen, portretten en verdere bijzonderheden, tot de Orde betrekkelijk, en wordt nog door de Ordesleden druk bezocht. In die vergadering werd o. a. eene som van *f* 500.— beschikbaar gesteld voor de *Inrigting voor jongens-weezen* te Soerabaija, en na die vergadering hebben de opgekomenen zich vereenigd aan een feestmaal, dat tot aan de sluiting, door den Groot-Meester Nationaal werd bij gewoond.

Een feestmaal moet elke talrijke bijeenkomst sluiten. Dit zal ook het geval zijn met het congres voor geneeskundigen, dat te dezer stede is geopend en tot bijwoning waarvan een groot aantal geneeskundigen is opgekomen. Dr. Heije, uit Amsterdam, bekleedt den voorzitter-stoel. Tijdens den duur van het congres der heeren geneeskundigen, heeft in het gebouw *Diligentia* eene tentoonstelling plaats van chirurgicale instrumenten. Zeer wordt geroemd het kinologisch cabinet van den heer Zijnen, de medicinale producten van de heeren Mouton en Wijdag Zijnen en de verzameling instrumenten van Pohl. In de laatste vergadering is het ontwerp van wet, op de uitoefening der geneeskunde, behandeld en aangenomen, dat van wege de maatschappij aan de Regering zal worden aangeboden.

Maar ik heb reeds een paar keeren van wetten gesproken en meldde u nog niets van de werkzaamheden der Eerste kamer. Vele zijn ze niet geweest en lang hebben ze niet geduurd; die kamer verstaat de kunst van wettig met den hamerslag aan te nemen of te verwerpen. In hare zitting van den 20sten dezer, behandelde zij de ontwerpen, die haar door de Tweede kamer waren toegezonden en die daar tot zoo veel discussie hadden aanleiding gegeven.

De wetsontwerpen betrekkelijk de zamenblijving der miliciens zijn aangenomen met 31 tegen 3 stemmen, die van de heeren van Rijckevorsel, Villers de Pité en van Beerenbroek. Die betrekkelijk het Limburgsche contingent zijn aangenomen met 30 stemmen tegen 4 stemmen, die van de heeren Regout, Villers de Pité, van Sasse van Ysselt en van Beerenbroek. De kamer is daarna tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Of ze bij hare terugkomst nog dezelfde zal zijn, is niet te denken; een derde harer leden moet dit jaar aftreden. De verkiezing daarvoor zal den 12den Julij plaats hebben. De leden, die aftreden, maar herkozen kunnen worden, zijn de heeren: uit Noord-Braband, Jonkh. Mr. M. A. J. van der Beken Pasteel; — Gelderland, Jonkh. Mr. C. L. E. F. van Nispen van Pannerden en Mr. C. H. baron van Rheenen van Rhemenshuizen; — Zuid-Holland A. van Weel, D.Zn. en Mr. P. Loopuyt; — Noord-Holland A. F. Insinger en F. van der Oudermeulen; — Zeeland, Jonkh. Mr. M. C. Paspoort van Grijpskerke; — Utrecht, Jonkh. Mr. J. Huydecoper van Maarseveen; — Friesland, Jonkh. Mr. F. J. J. van Eysinga; — Overijssel, Mr. J. D. C. baron van Heeckeren van Wassenaer tot Twickel; — Groningen, Mr. J. J. Cremers; — Drenthe, dit jaar geene aftreding; — Limburg, P. Regout.

In plaats van den heer D' Ablaing van Giessenburg,

die onlangs zijn ontslag nam, werd door de provinciale staten van Utrecht tot lid der Eerste kamer benoemd de heer Mr. A. J. van Beeck Calkoen.

Ook moet de heer Paspoort van Grijpskerke verklaard hebben, zich niet weder verkiesbaar te zullen stellen. Maar behalve deze hoop ik, dat die kamer nog meer veranderingen zal ondergaan. En dat is niet alleen mijn wensch, maar ook die van ettelijke anderen, daar velen, op grond der houding, welke de Eerste kamer, zoo bij de wet op de tienden, als bij het tarief aannam, dergelijke verandering nuttig achten. Met het oog op de aanstaande verkiezingen wordt dan ook niet verzuimd op de wenschelijkheid daarvan de aandacht te vestigen.

In het personeel der leden van de Tweede kamer zullen ook enkele veranderingen komen. Vooreerst moet voorzien worden in de vacature, veroorzaakt door het overlijden van den heer Storm, die op treffende wijze den dood vond, terwijl hij zijn laatste advies in het parlement uitbragt. Voor de vervulling dier vacature worden als candidaten aanbevolen: de heer H. Guljé fabriekant te Breda en de kolonel Knoop, de kundige schrijver over militaire onderwerpen in het tijdschrift »de Gids." Bovendien zegt men, dat de heer Blaupot ten Cate benoemd zal worden tot inspecteur van het lager onderwijs in de provincie Groningen, wat almede eene vacature in de Tweede Kamer zou ten gevolge hebben. (*Wordt vervolgd.*)

— Men meldt van den Helder 20 Junij: Een oorverdoovend kanongebulder lokte heden morgen eene menigte nieuwsgierigen naar den zeedijk. Het exercitie-escader, gisteren morgen naar de Noordzee gezeild, keerde heden morgen terug en zou als vijandelijke vloot met volle stoomkracht hier binnenvallen; zoodra de vloot in het bereik der batterij *Kaaphoofd* kwam, begon men er van daar op te vuren, hetwelk door het inmiddels naderende escader met kracht, enkele malen met volle laag, gemengd met het geweervuur der schepelingen, werd beantwoord. Het was een treffend schouwspel, die in kruiddamp gehulde schepen met eene snelle vaart en altijd vuur brakende te zien binnenloopen. De proef moet zeer goed hebben voldaan en de manschappen aan de batterijen der schepen, zoowel als van de kustbatterij, moeten zich bij uitnemendheid van hunne taak gekweten hebben.

ENGELAND.

Londen, 19 Junij. Gisteren waren acht dagen verloopen, sedert het ministerie Derby gevallen is, en eerst toen werd de zamenstelling van het nieuwe cabinet voltooid of althans officieel bekend gemaakt. Men mag derhalve wijlen der oppositie wel doen opmerken, dat, terwijl lord Derby op de hevigste wijze werd aangevallen, omdat hij het land zonder Parlement heeft gelaten, de verguizers van den edelen graaf nog eene schrede verder zijn gegaan, door het land zonder regering te laten. Zij hebben gelukkig een patriotisch ministerie verdrongen, doch schenen kwalijk in staat te zijn een ander te vormen. De oude jalousie, die men beweerde te hebben overwonnen, vertoont zich op nieuw en de verschillende fractiën der zoogenaamde liberale partij staan op het punt met elkander te breken. Intusschen heeft lord John Russell zich van de portefeuille van buitenlandsche zaken weten meester te maken. Zijne benoeming heeft echter eene groote verslagenheid te weeg gebragt.

Het publiek heeft geen groot vertrouwen in den man, die te Weenen eene verraderlijke rol heeft gespeeld en een voorstel van den overleden Czar Nicolaas tot verbrokkeling van Turkije kon goedkeuren, om het later zoo ellendig door te voeren, dat zijne halve maatregelen eindelijk den staat in een feitelijken oorlog met Rusland hebben gewikkeld. Het is nu bijna zes jaren geleden, dat met de opschudding over den sleutel van het Heilige Graf, door zijn toedoen een drama zich voor de oogen der wereld begon te ontrollen; zoo als de geschiedenis tot dus verre nog niet had aanschouwd.

Niettegenstaande de *premier* Palmerston en zijn minister van buitenlandsche zaken, lord John Russell, tot hiertoe het Italianismus geaffecteerd en een *furioso* tegen het germanismus gespeeld hebben, gelooft men thans, nu het beiden gelukt is den graaf Derby, even als de harlequin aan den clown, schertsend een parlementairen slag op de posteriora toe te brengen, dat het hun evenmin ernst is, een hervormingsbill in te dienen of Engeland te Amerikaniseren, — dat heet. zijne parlementsleden met stokslagen te doen begroeten en zijne burgers met de pistool of den revolver in de straten te laten doodschieten, — als om zijne houding van indrukwekkende neutraliteit te laten varen. Ook thans zal Engeland den strijd op het vasteland rustig blijven aanzien met de woorden: *laisez passer la justice de Dieu*, en, ofschoon de mededeeling uit Berlijn, betreffende het bevel tot mobilisatie van 6 legercorpsen, in onze staatkundige kringen buitengewoon groot opzien heeft gebaard, zal Frankrijk te vergeefs op eene werkdadige deelneming van Engeland blijven hopen. Alleen de *Morning Herald* is van gevoelen, dat de mobilisatie zoo veel beteekent als algemeene oorlog. Het blad meent ten onregte, dat Pruissen tot dien maatregel alleen heeft besloten, omdat lord Palmerston weder aan het roer van zaken is gekomen, en dat Europa eenig en alleen door lord Derbys regering van een algemeenen oorlog had kunnen bevrijd blijven.

Ook de overige benoemingen in het cabinet bewijzen, dat men het oude kleed op nieuw heeft opgeflikt. Sidney Herbert in 1855, naar men dacht, voor eeuwig, wegens zijne linksche handeling bij de Krim-expeditie, begraven, heeft zijn ouden zetel als minister van oorlog weder ingenomen. Het eenige burgerlijke bloed in het staatsligchaam is Milner Gibson, die overigens reeds vroeger in functie was. Voor Cobden is bij den *Board of Trade* de presidiale stoel opengelaten. De plaats, aan den derden der radicalen (den heer Bright) toegedacht, is reeds aan den heer Cardwell weggeschonken.

Sir Charles Wood aanvaardt zijn staats-secretariaat voor Indië ook niet onder gunstige auspiciën, naardien de regering op nieuw zeer ongunstige tijdingen uit Indië heeft ontvangen. De *Indian-bill*, de trots der thans aan het bewind gekomen oppositie, had bepaald, dat de troepen der compagnie voortaan als troepen der koningin zouden worden aangemerkt. Nu meenen de Europesche soldaten, dat men zoo niet hun kennis, ten minste het koninklijk handgeld had moeten geven. De officieren zijn geneigd dien eisch of dit verlangen te ondersteunen, doch de generaal Rich, dezelfde, die in de geschiedenis der vetpatronen zulk eene zeldzame en beslissende rol heeft gespeeld, heeft in het begin van Mei te Meerut tot een opstand aanleiding gegeven.

Een regiment infanterie en cavallerie, alsmede twee regimenten artillerie, alle Europeanen, waren bij het vertrek van den post aan het muiten geslagen en werden door Sikhs bewaakt.

FRANKRIJK.

Maarschalk Niel.

De bevelhebber van het 4de legercorps der italiaansche armee, generaal Niel, is op het slagveld van Cavriana tot den verheven rang van maarschalk van Frankrijk benoemd. Hieruit kan men besluiten, dat hij een der helden van den 24sten Junij was.

Maarschalk Niel behoort tot het wapen der genie en teregt wordt hij voor een der merkwaardigste mannen van dit wapen in Europa gehouden. Hij is van de school der Chasseloup Lobat, Marescot en Hako, beroemde ingenieurs, wier werken thans nog gezag oefenen in die de kunst der polyocetie zoover gebragt hebben. Door maarschalk Niel het bevel over een legercorps toe te vertrouwen, wilde keizer Napoleon, een zoo juist waardeerder van verdiensten, hem de gelegenheid geven, den maarschalksstaf van Frankrijk te winnen, en terzelfder tijd de diensten beloonen, door dezen uitstekenden hoofdofficier in de Oostzee en in de Krim bewezen. Het militaire leven van maarschalk Niel is bekend; wij willen het in een paar woorden zamenvatten.

Maarschalk Niel werd in 1802 geboren en kwam in 1821 op de polytechnische school, in 1823 op de *Ecole d'application* te Metz, en werd in 1827 luitenant bij het wapen der genie. Zijn eerste daden verrigtte hij in Algerie. In 1837 nam hij, in den rang van kapitein, deel aan de expeditie naar Constantine en ontving in de bres zijne benoeming tot bataillonschef. Het beleg van Constantine verschafte hem ook een brief van gelukwensching van den minister van oorlog en rangschikte hem onder de beste officieren van zijn wapen.

Kolonel in 1846 en altoos in Afrika, werd hij in 1849 benoemd tot chef van den staf der genie bij het expeditionaire leger van Rome. In deze betrekking bewees hij zoodanige diensten, als men van zulk een uitstekend man moest verwachten en werd hij tot brigadegeneraal bevorderd. Bij zijn terugkeer naar Frankrijk, werd hij tot het bestuur der genie aan 't ministerie van oorlog geroepen, en achtereenvolgends benoemd tot lid van het Comité der versterkingen en der genie en tot lid van den Staatsraad. Zijn rang van divisiegeneraal dagteekent van 1853.

Men herinnert zich nog de expeditie naar de Oostzee en de inname van Bomarsund, waarbij de generaal Niel de genie bestuurde. De verovering van deze beroemde sterkte, na een even stoutmoedige als welgelukte bestorming, stelde onmiddelijk generaal Niel onder het getal der eerste militaire ingenieurs van Europa. Keizer Napoleon verbond hem, na den terugkeer uit de Oostzee, als aide de camp aan zijn persoon.

In 1855, tijdens den oorlog in de Krim, werd generaal Niel door den keizer belast met de opneming van de belegeringswerken en het uitbrengen van een verslag daaromtrent aan den keizer. Het plan, dat hij voorstelde, werd aangenomen, en hij-zelf werd met de uitvoering belast, in hoedanigheid van Commandant en Chef van het wapen der genie. Van dit hoogst heuglijk tijdstip af, te rekenen van dit tijdstip af, de belegeringswerken vooruitgingen en wat er de schitterende uitslag van was.

Na het beleg van Sebastopol, ontving generaal Niel de onderscheidingsteekenen van grootkruis van het Legioen van Eer. Toen werd hij door den keizer belast met het schrijven van het gedenkboek der operatiën van het beleg van Sebastopol, een merkwaardig werk, dat groot licht heeft verspreid over deze bladzijde onzer militaire geschiedenis en dat in alle militaire kringen van Europa naar waarde geschat is. Men herinnert zich, dat generaal Niel een der officieren van 's keizers huis was, die prins Napoleon naar Turijn vergezelden.

Deze zending had een dubbel doel: den keizer vertegenwoordigen bij de huwelijksplegtigheid des prinsen en ten zelfden tijde de versterkings- en verdedigingslinie van Piemont op te nemen. Volgens de aanwijzingen van dien hoofdofficier, heeft keizer Napoleon zijne beschikkingen genomen voor het zenden der fransche troepen naar Sardinie en de ontwikkeling der verbondene armee van Alessandria tot de verdedigings linie van Dora Baltea.

De hooge onderscheiding, aan generaal Niel te beurt gevallen, is dus tegelijker tijd, wij herhalen het, een belooning voor zijne oude diensten en de meer regtstreeksche belooning voor zijn gedrag op den dag van Cavriana.

— Als de bewering van de *Correspondance Autrichienne*, omtrent den spoedigen terugkeer van keizer Frans Joseph naar zijne hoofdstad, zich bevestigt, kan men daaruit afleiden, dat de Oostenrijkers nieuwe plannen hebben gevormd. Het vertrek des jongen keizers, die, naauwelijks eenige dagen geleden, zich aan 't hoofd zijns legers stelde, om een groote aanvallende beweging te besturen, schijnt het besluit aan te duiden, zijn leger niet meer in linie te laten strijden. Zoo de meerderheid onzer wapenen te velde erkennende, zullen de oostenrijksche bevelhebbers voortaan hunne werkzaamheid bepalen tot het verdedigen van vestingen, waarin zij al hunne beschikbare troepen zamentrekken. Thans begint derhalve de tijd van de belegeringen voor het verbondene leger.

Men weet, dat generaal Schlick het opperbevel aan veldmaarschalk Hess heeft overgegeven. Binnen eenige weken heeft het oostenrijksche leger derhalve het opperbevel drie maal in andere handen zien overgaan. 't Is onnoodig bij de beteekenis van een dergelijk feit stil te staan. Wij zien voor de oostenrijksche generaals zich de ongelukken van Melas, Beaulieu, Wurmser en Alvinzi vernieuwen.

DUITSCHLAND.

Prins Metternich.

Ziehier eene beknopte levensschets van den beroemden (*beruchten?*) Oostenrijkschen staatsman, wiens overlijden wij reeds vroeger hebben medegedeeld:

Clemens-Wenceslaus-Nepomucenus-Lotharius, prins van Metternich, werd geboren te Coblenz, den 15den Mei 1773.

Op 15jarigen ouderdom begon hij zijne studiën aan de hoogeschool te Straatsburg, onder den beroemden leeraar de Kock; zijne regtsstudiën voltooide hij aan de universiteit van Mainz.

In het jaar 1790, vervulde hij reeds de functiën van ceremonie-meester, bij de krooning van keizer Leopold.

In 1794, terugkeerende van eene reis in Engeland en van eene eerste zending naar Aken, trad de 21jarige diplomaat in den echt met prinses Eleonora von Kaunitz, de nicht en erfgename des bekenden ministers van dien naam.

Op het congres van Rastatt nam hij de functie van secretaris waar en vertegenwoordigde hij het collegie der graven van Westphalen. Keizer Frans II attacheerde hem eerst aan het gezantschap van graaf Stadion te St. Petersburg, benoemde hem later tot gezant te Dresden, en vervolgens te Berlijn, waar hij, van 18.. tot 1804, de coalitie voorbereidde, welke door den verslag van Austerlitz werd verijdeld, en droeg hem eindelijk den last op, Oostenrijk te vertegenwoordigen bij het hof van Napoleon I.

Metternichs jeugd, zijne hooge geboorte, zijne gedistingeerde manieren, zijn merkwaardig schoon voorkomen en zijn fijne geest deden hem weldra een groeten invloed aan het hof bekomen, ja zelfs op Napoleon, die hem als eene verpersoonlijking beschouwde van den Franschen geest in Oostenrijk. Van zijn kant, betuigde hij gedurende drie jaren de levendigste geestdrift voor Napoleons roem; zelfs veinsde hij in eenige punten van zijn gouvernement te verschillen. Toen hij het oogenblik gekomen dacht, »deed hij zich wegzenden« maar Oostenrijks vernedering te Wagram gaf eene eerste maal ongelijk aan zijne staatkunde.

Verwoed, aldus te zijn bedrogen geworden, had Napoleon Metternich door de gendarmerie over de grenzen doen brengen; maar de sluwe diplomaat wist weldra zijne gunst te herwinnen in de conferentiën van Schönbrunn. Na het tractaat van Weenen, werd hij verheven tot staats-kanselier en voorzitter van den rijksraad. Hij vatte het eerst de gedachten op van een huwelijk tusschen Napoleon met eene Oostenrijksche aartshertogin, bragt Marie Louise naar Frankrijk en bereikte zijn doel, hetwelk was Frankrijk met Rusland in oneenigheid te brengen.

De vernietiging van het Fransche leger in Rusland en de wedergeboorte der Duitsche nationaliteit deden Metternich de hoop opvatten, Oostenrijk te doen verrijzen. Op het congres van Praag schitterde zijn diplomatiek talent. Hij gaf eerst aan de onzijdigheid zijns lands de houding eener gewapende tusschenkomst; vervolgens in eene beruchte conferentie met Napoleon, stelde hij onaannemelijke vredesvoorwaarden, en eindelijk verklaarde hij den oorlog aan Frankrijk.

Den 9den September 1813 teekende Metternich, te Töplitz, Oostenrijks toetreding tot de coalitie.

Den avond-zelf van den veldslag bij Leipzig, schonk keizer Frans II. hem den titel van prins voor hem en zijne nakomelingen.

Metternich nam achtereenvolgend deel aan de conferentiën van Frankrijk, Freyburg, Bazel, Langres, Chaumont en Chatillon. Na de overgave van Parijs, liet keizer Alexander de Fransche regeringsquaestie rege...

Na eene reis in Engeland, waar hij het tractaat van het viervoudig verbond hernieuwde en van de universiteit van Oxford den eeretitel van doctor ontving, kwam Metternich het congres van Weenen presideren, hetwelk wezentlijk zijn werk is.

Het is aan hem dat Duitschland zijne feodale herstelling verschuldigd is. Hij was beurtelings Oostenrijks vertegenwoordiger op de congressen van Parijs, Aken, Carlsblad, Troppau, Laibach en Verona.

In 1826 werd hij, na Vichys dood, voorzitter van den raad der buitenlandsche zaken.

De dood van keizer Frans in 1835 verminderde niets Metternichs invloed. Hij vergezelde keizer Ferdinand op zijne conferentiën van Töplitz en Praag, welker doel was het bondgenootschap tusschen Oostenrijk, Pruissen en Rusland te versterken.

Intusschen onderdrukte Metternich in het binnenland al de bestanddeelen van het nationale leven. Gedurende 33 jaren regeerde hij met de politie, de censuur en de geestelijkheid. Maar de omwenteling van 18.. deed een oogenblik zijn werk in duigen vallen. De Hongaarsche en Italiaansche bewegingen, gevolgd door het oproer te Weenen, wierpen den alvermogenden minister omver. Hij vlugtte uit Oostenrijk, en slaagde er in naar Engeland te komen, van waar hij naar Holland overstak. Op het einde van 1848, was hij met zijn woon te Brussel gevestigd.

De zegepraal der contra-revolutie liet hem toe naar Weenen (1851) terug te keeren.

Ziehier in het kort de beginselen, waarnaar Metternich veertig jaren lang is te werk gegaan: gewapende onzijdigheid, goddelijk regt en onverantwoordelijkheid der koningen; verijdeling van elk nationaal initiatief en overal en altijd volstrekt *statu quo*. De onverantwoordelijkheid was volgens hem de eenige voorwaarde van duurzaamheid voor Oostenrijk. Hongarije beheerschte hij door de rivaliteit der stammen, Italie door de ... van den Spielberg.

Hij was drie keeren gehuwd. Zijne eerste vrouw, gestorven in 1819, schonk hem drie dochters. In 18.. huwde hij de barones van Seykam-Beilstein, die hem een zoon, Richard Metternich, baarde en in 18.. stierf. Eindelijk trouwde hij in 1831 met gravin ... lanis van Zichy-Ferraris, die hem twee zonen naliet, Paul en Lotharius Metternich. Zij overleed in 18..

ITALIE.

Milaan 15 Junij. Er zijn heden 2000 vrijwilligers van hier naar het corps van generaal Garibaldi vertrokken. Dat corps schijnt bestemd te zijn, volgens de laatste berigten, die wij ontvangen hebben, om een groot aandeel aan den veldtogt te nemen, die nu voor de deur staat.

Ik ben in staat u daaromtrent de volgende inlichtingen te geven, voor welker juistheid ik insta. Sedert zijne intrede in Lombardije, is het corps van Garibaldi met ongeveer 5000 man aangegroeid, waarvan het grootste gedeelte bestaat uit jongelieden van Varese, Como, Milaan, Bergamo en Brescia. Het laat zich aanzien, dat deze brigade spoedig eene divisie zal worden, want zij zal thans wel ongeveer 15000 man sterk zijn, waaronder eene compagnie genie begrepen is, die te Como wordt georganiseerd en waarin vele jeugdige ingenieurs zich als vrijwilligers hebben doen inschrijven. Het corps guides telt thans 300 man. De deelneming als vrijwilliger aan dit corps is voor een paar dagen gesloten geweest, daar de aanloop van vrijwilligers zoo groot was, dat men geen weg meer met hen wist. Men zegt, dat er hier een corps cavallerie en een corps artillerie zal opgerigt worden.

Gisteren had een Zouave het ongeluk een glas van een galanteriewinkel te breken en de winkelier dwong hem tot de betaling daarvan. Spoedig was er eene groote menigte voor den winkel verzameld en werden al de glazen ingeworpen, zoodat de winkelier zich gelukkig mogt achten, dat het zoo afliep.

Iederen dag komen er geheele benden krijgsgevangenen aan, die tot het verstrooide Oostenrijksche leger behoorden, en door de boeren gevangen genomen zijn.

SPANJE.

De Spaansche *Gaceta* bevat de acte, waarbij koningin Isabella II onvoorwaardelijk door den infant don Sebastiaan erkend wordt.

— De ex-minister Collantes is door den senaat vrijgesproken van wanbestuur en verduistering van gelden, tijdens hij deel uitmaakte van het ministerie.

De stemmen van den senaat in deze zaak waren als volgt verdeeld: omtrent de beschuldiging van bedrog, verklaarden zich 47 stemmen tegen en 40 voor Collantes; omtrent die van escroquerie, 44 tegen en 43 voor, en omtrent die van valscheid in geschrifte, 45 tegen en 45 voor. Daar nu eene meerderheid van twee derden der leden gevorderd wordt, om iemand te kunnen vonnissen, zoo volgde uit deze stemming zijne vrijspraak.

— Uit Barcelona wordt gemeld, dat 141 stukken geschut in een koopvaardijschip zijn geladen, ten einde naar Sevilla te worden gezonden, om de forten van Monjuicho en de citadel te wapenen.

— Volgens berigten uit de provinciën, heeft zich eene kleine bende Carlisten in het district Maestrazzo vertoond; zij wordt door den militairen commandant vervolgd.

— De infant don Sebastiaan is, bij besluit der koningin, in al zijn eeretitels, regten en waardigheden hersteld.

Behalve den ex-minister Collantes, heeft de Senaat ook de heeren Beratarrecha en Luque, in hetzelfde proces gewikkeld, vrijgesproken; doch de heer Mora, gewezen directeur der openbare werken, de vierde beschuldigde, is verboordeeld.

GRIEKENLAND.

Athene was dezer dagen het tooneel van een *hoeden-oproer*. De kweekelingen der verschillende scholen waren onderling overeenkomen, geen andere hoeden te dragen dan van gewoon stroo en in het land zelf vervaardigd, en al de van buitenlands komende hoeden ongebruikt te laten, omdat men dacht dat zij oostenrijksch (italiaansch) fabricaat waren. De winkeliers, die door deze veroordeeling der italiaansche stroohoeden werden benadeeld, zonden hun bedienden met zulke hoeden op het hoofd uit, om door de stad te wandelen. Vier honderd studenten ontmoetten een troepje van die winkeljongens. De oostenrijksche hoeden afrukken en in stukken scheuren was voor de studerende jongelingschap het werk van een oogenblik. De politie kwam tusschen beiden, doch het baatte niets, en weldra trokken de studenten onder het geroep: »Weg met de politie! Leven de troepen! Leve de koning!" door de straten. De winkels werden gesloten. De directeur van politie, met steenworpen achtervolgd, had moeite heelhuids uit het gedrang te ontkomen. Patrouilles doorkruisten de stad. Den volgenden dag waren al de scholen gesloten en begaf zich de hartstogtelijke jeugd, waarbij zich eene groote volksmassa had aangesloten, naar het koninklijk paleis; doch de toegangen door linietroepen bewaakt vindende, trok de onstuimige bende naar het ministerie van politie, onophoudelijk: »Weg met de politie!" roepende, terwijl de verschrikte politie-agenten genoopt werden, de vlugt te nemen en zich schuil te houden. De gewapende magt toonde hare bajonetten, en de oproermakers trokken af. Zij begaven zich naar de universiteit, en de minister van justitie, die zich toevallig daar bevond, werd de gevangene der studenten. Het universiteitsgebouw werd door de militairen van de lastige bezoekers bevrijd. Al meer en meer groeide de volksmenigte aan, die voor de studenten partij trok en hen vergezelde. Een deputatie werd naar den koning afgevaardigd, door dezen niet ontvangen, doch daarna bij den minister van binnenlandsche zaken toegelaten, die beloofde dat de directeur van policie zou worden afgezet. Een bevel werd afgekondigd, dat de zamenscholingen van meer dan vijf personen verboden zijn en, ingeval van overtreding daarvan, de troepen van hunne wapenen zouden gebruik maken. Het universiteitgebouw en de geheele stad werden door militairen bezet en zeer veel studenten in hechtenis genomen; daaronder bevindt zich de zoon van den minister van justitie en de zoon van den minister van buitenlandsche zaken.

BRITSCH-INDIE.

Men verneemt, dat de gouverneur-generaal van Britsch Indië besloten heeft, dat aan Mahomedanen de toegang tot Delhi zal worden verboden.

— De radjah van Nuggur, voor den regter te Goruckpore verschenen, om het over hem uit te spreken vonnis van transportatie aan te hooren, ontrukte eensklaps de sabel aan de hand van zijn bewaker en bragt er zich-zelven mede om het leven.

— De Mohamedaansche regters in de noordwestelijke provinciën waren tot nog toe gewoon, bij het groote feest kleederen en andere geschenken te ontvangen. De regering heeft bevel gegeven, dit gebruik niet langer te doen voortduren, dewijl het een onderscheid tusschen Mahomedanen en Hindoes maakt, dat ligt aanleiding tot nijd kan geven.

— Kapitein Playfair, engelsch agent te Aden, zegt het volgende omtrent het eiland Perim: »Het heeft geen versterkingen, maar er wordt een vuurtoren op het eiland opgerigt. Het ligt anderhalve mijl van de kust van Arabie en elf mijlen van de afrikaansche kust. Het is van vulkanischen oorsprong en heeft een uitmuntende haven, die van vier tot zes vademen diepte heeft. Het hoogste punt is 245 voet boven de oppervlakte van de zee gelegen. Water vindt men er niet, en de naastbijgelegen kusten kunnen daarin maar schraal voorzien. Het benoodigde water wordt van Aden aangevoerd en in putten bewaard. De Engelschen zijn de eerste natie geweest, door wie het eiland voor goed bezet is. Albuquerque landde hier in 1513, rigtte op een hoogte een kruis op en noemde het eiland Vera Cruz. Later was het een verblijfplaats van zeeroovers. In 1799 werd het in bezit genomen door de Engelschen, ten einde de Franschen, die destijds in Aegypte waren, den togt naar Indië te beletten. Kolonel Murray vond het als militaire positie onhoudbaar, dewijl de zeeëngten door batterijen op het strand niet bestreken konden worden. In 1857 werd Perim op nieuw door de Engelschen bezet, doch alleen met het doel, om de vaart door de zeeëngten gemakkelijker te maken."

Ingezonden stukken.

Waarde Redacteur!

Voor eenigen tijd werd ik aangezocht, om nu en dan berigten en nieuwtjes en.... kortom, al wat me zou lijken eenigzins *lako* te zijn voor den Javabode, mede te deelen. Of dit aanzoek nu voortspruit uit de overtuiging, die bij de uitgevers en u bestond, dat *ik* juist bij uitnemendheid geschikt zou zijn voor een dergelijk baantje, weet ik niet, maar mijn eigenliefde zegt hm! hm! en, doch basta hiervan. Den vorm heeft men mij overgelaten, en dat was dan ook een voorwaarde van mijn kant, want niets lijkt mij zwaarder (ik had bijna *naarder* geschreven) dan den gewonen Courantenstijl te volgen. Ik ben daarom te rade geworden, u van tijd tot tijd, als ik tijd, lust en stof heb, een epistel te schrijven, waarin ik vertellen zal wat ik weet, en er mijn opmerkingen bijvoegen zal. Geloof niet, dat gij verhandelingen en beschouwingen krijgt, deftig als van een professor in de logica, neen, daartoe staat mij 't hoofd niet. Maar ik heb nog een andere voorwaarde, dat is de *conditio sine qua non* (gij ziet, dat ik mijn latijn nog niet geheel en al vergeten ben, al is Horatius mijn dagelijksche lectuur niet meer): *geheimhouding*. Gissen is in dit geval niet mogelijk, derhalve, zoodra iemand, buiten u en de uitgevers, mij ken als den schrijver, is het onherroepelijk uit. Niet, dat ik hiermeê dreig, gloeijende satires, steken onder water, scherpe oordeelvellingen te zullen schrijven, ook niet; de eenige reden is: gemakzucht. Ik wil u wel eens plezier doen met een epistel, maar — geen *soesa*.

Maar *waarover* een lossen luchtigen brief te schrijven in het *vermakelooze* Batavia (dat attribuut is in uw blad der koninginne van het Oosten toegekend,) zie, dat is een andere vraag. Over de plezierries van den Gouverneur-Generaal? Jawel, maar ik bedank er voor. Wie er veel van wenscht te weten, leze getrouw de dagbladen uit den Oosthoek en de Javasche Courant. Ik beschouw een dergelijke reis even als die des konings in Nederland, en ik heb medelijden met *die* reizigers. Er worden programma's opgemaakt, waarin elk uur van den dag is bezet, natuurlijk, de gouverneur moet alles zien, dat is: moet op zooveel plaatsen mogelijk te bezien zijn. En daarom dunkt me, zal de gouverneur het verreweg prefereeren, op zijn lekker paleis in 't koele Buitenzorg te wezen, dan op reis, al wordt hem nog zooveel eer bewezen, al buigt men zoo diep mogelijk voor hem. Intusschen is het goed, dat de bewoners van den Oosthoek zich ook eens verlustigen in het beschouwen van 's konings vertegenwoordiger.

Van vertegenwoordigen gesproken, wij, het volk of, wilt gij liever, de gemeente, schijnen nog maar niet vertegenwoordigd te zullen worden, met andere woorden we krijgen nog geen aandeel in de regering, hoezeer er ook door de dagbladen voor te velde getrokken is. Of er van de Indische regering voorstellen deswege aan het opperbestuur zijn gedaan? Ik weet het niet, maar wel, dat wij zoowel hier als in Nederland als onmondig beschouwd worden. Kwamen wij maar eens in de gelegenheid, het tegendeel te kunnen bewijzen! Intusschen, er is dadelijk niets aan te doen. 't eenige zou wezen, dat de dagbladen die zaak van tijd tot tijd onder de aandacht bragten van 't publiek, dat tegenwoordig niets heeft om zich mee te amuseren, dan den italiaanschen oorlog. De zaak van 't gymnasiaal onderwijs is, schijnt ten minste, voorloopig dood. 't Gaat er mee als met alles hier in Indië: 't eerste oogenblik een geestdrift en belangstelling, maar het duurt niet lang of 't is uit. Een stroovuurtje! 't Is dan ook zoo moeijelijk, zich zoo lang met één zaak bezig te houden.

Toch moet er iets zijn, waarmeê men zich occupeert. Geloof mij, mijn waarde! wat het vorige jaar een marschalk van Frankrijk aan den keizer rapporteerde: Sire, l'armée s'ennuie, dat zeg ik u: het publiek verveelt zich. Niet eens een opéra meer, waar men, zoo men al geen heerlijk gezang hoorde, zich toch somwijlen, al koutende, heerlijk amuseren kon. De opera is dood, de liedertafel Aurora is dood, Toonkust kwijnt, och, arm Batavia! Waar is uw geest en lust, zonen van Nederland, en van Nederlandsch-Indië! jong geslacht, dat met vuur en ijver, door de brandende keerkringszonnestralen niet te minderen, de zaak van kunst en wetenschap, schoone kunsten vooral, moest bevorderen en liefhebben! Of hebt gij geen geest, die ontspanning eischt na vermoeijend dagwerk, geen gevoel, dat zich vermeit in zang en muziek, in poëzie? Helaas! een partijtje, een grogje, — iets anders zeg ik niet. Ik beklaag u!

Onwillekeurig zou 'k hier begonnen zijn, een *philippica* te schrijven tegen de jongelui van Batavia, maar ik bezin mij ter regter tijd. Aan wie de schuld van die onverschilligheid? Helaas, voor 't grootste gedeelte aan de oudgasten, die elken baar, die hier aankomt met lust en kracht, meelijdend glimlagchend de schoone voorspelling doen: »wees maar eerst eens eenige jaren in Indië, dan zult ge wel anders redeneren!" En als men van iedereen dagelijks zulk een profecy hoort, och! is het wel dan wonder, dat men haar gelooft en, de daad bij het woord voegende, zich-zelf als vervulling dier profecy presenteert?

Voor eenige oogenblikken ontving ik no. 60 van den Javabode, waarin ik het slot vond van uwe beschouwingen over 't gymnasiaal onderwijs. Jammer, dat de schrijver van dat stuk den heer Wintgens niet eens duchtig de waarheid heeft gezegd. Zou er in Holland geen middel te vinden zijn, om zoo'n mensch uit de kamer te knikkeren? 't Is schande voor de vergaderzaal der Staten-Generaal, dat zij zulke woorden aanhooren moest. Dat men hem in het moederland niet door het slijk gehaald heeft, begrijp ik mij niet.

Men hoort zoo nu en dan liefelijke oordeelvellingen over Indië en Indische zaken uit het ons allen toch zoo dierbare moederland. Zoo vernam ik voor eenigen tijd, dat een hoog geplaatst ambtenaar aan 't ministerie van koloniën zich had uitgelaten over de predikanten te Batavia, onder wie, volgens zijn zeggen, geen enkele goed was te noemen. Gij moet weten, dat, die heer een van die menschen is, die ons zoo gaarne tot de kerkleer van 1618 en 1619, en in het politieke tot het absoluut monarchaal regeringsbeginsel teruggebragt zouden zien. De koning, de gezalfde Gods, kon dan met zijn ministers leven, als in zeker land, onder de *vaderlijke* regering van zeker koning geleefd werd, toen de *constitutionele* beginselen *pro forma* in de grondwet van dat land te lezen waren. *Tempora mutantur et nos mutamur in illis*, dat ik bij zekere gelegenheid eens vrij vertaalde: »met de prullen onzer voorvaderen willen wij ons niet langer vergenoegen, en dat hier luiden zou: vroeger kinderen, thans volwassenen! Ook met het oog op het koloniale bestuur, dat lang genoeg absoluut-autokratisch — een pleonasme, zult gij zeggen — geweest is, en dat ook wel eens veranderen mogt. Maar in Nederland is men, blijkens de verklaring van minister Rochussen, bang voor het overdreven liberalisme der Europeanen in Indië!! Waarin toch wel dat liberalisme bestaat? Misschien daarin, dat wij eindelijk begrijpen, beter buiten het moederland te kunnen, dan dit buiten ons kan? Of daarin veelligt, dat wij niet meer geloovig en eerbiedig ja-en-amen zeggen op elken maatregel, die door het bestuur genomen wordt, en die, als men maar te laat, inziet, dat te haastig of te... is geweest, door allerlei repressive maatregelen zooveel mogelijk schadeloos gemaakt moet worden? *Vide*...... vul-zelf maar in, lang behoeft gij niet te zoeken.

Mij dunkt, 't is voor een begin zóó genoeg. Bevalt u dit geschrijf, dat ik uit de plaatsing al dan niet zal merken, en is het naar den zin van het publiek, de kritikus voor al wie schrijft, dan ontvangt gij binnen kort een tweeden epistel. Tot zoolang, *adio*.

Opgave van schepen, gepraaid door het barkschip **BORNEO**, van *Newcastle* tot *Batavia*.

18 Mei. Op 34° 32′ Nbr. en 19° 21′ WL. het Eng. barkschip *SaraMartha*, van Londen naar de Kaap de Goede Hoop, 16 dagen reis.
30 Mei. Op 6° 37′ Nbr. en 23° 1′ WL. het Rott. schip *Samarang*, Kapt. Dijke, van Portsmouth naar Batavia, 24 dagen reis.
1 Junij. Op 4° 51′ Nbr. en 21° 50′ WL. de Eng. bark *St. Anna*, van Londen naar Melbourne, 31 dagen reis.
6 Junij. Op 4° 33′ Nbr. en 27° 17′ WL het Amst. brikschip *Alida*, Kapt. Kieviet.
16 Junij. Op 28° 12′ Nbr. en 32° 27′ WL. het Eng. driemastschip *Summercloud* van Falmouth naar Aden, 47 dagen reis.
17 Junij. Op 29° 52′ Nbr. en 30° 21′ WL. het Pruis. driemastschip *Renata* van Hull naar Melbourne, 56 dagen reis.
21 Junij. Op 32° 15′ Zbr. en 16° 23′ WL. het driemastschip *Childe Harold*.
27 Julij Op 20° 19′ Zbr. en 104° 25′ OL. het Eng. barkschip *Kirkland* van Sunderland naar Hongkong, 115 dagen reis.
Bij Java-Hoofd de Holl. schepen: 1 Aug. *Johanna Maria* Kapt Overgaauw, *Anna Eliza*, Kapt. Jaskie. 2 Aug. Het barkschip *Louis*, Kapt. Hessel, Het schip *Zeeland*, Kapt Hazewinkel, het barkschip *Maria Catharina*, Kapt. Vos, benevens een Amerik. bark komende van Mauritius.

Straat Sunda doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM	NAAR
Augustus	8	Hanover	Hanover	Kleinguru	Londen	14 April	Shanghae
"	—	Engelsch	John Bebby	J. Outes	Manila	3 Julij	Liverpool
"	—	Russisch	Factory	A. Alexandroff	Antwerpen	6 "	Kaap de Goede Hoop
"	—	Hamburg	Meteor	A. Adam	Batavia	8 Aug.	Onzeker
"	—	Engelsch	Victor	B. M. Dougall	Singapore	5 Julij	Liverpool
"	9	Nederlandsch	Louis	J. P. Hessels	Amsterdam	1 April	Batavia
"	—	"	Metalen Kruis	Sandberg	Soerabaija	5 Aug.	Australie
"	—	"	Marij Goddard	Haring	Schiedam	1 Mei	Batavia
"	—	"	Mentor	P. P. Duinker	Amsterdam	24 April	Singapore
"	—	Spaansch	Yales	S. di Menderona	Liverpool	10 Mei	Manila
"	—	Engelsch	Flejing Spay	M. Poll	Newcastle	2 "	Shanghae
"	—	Amerikaansch	S. H. Talbot	W. Bargess	New-York	15 "	Hongkong
"	—	Engelsch	Elise Thornton	Maxwell	Batavia	8 Aug.	Londen
"	—	"	Wynaud	D. Reid	Londen	11 Mei	Shanghae
"	—	Hamburg	Helene	W. Sohrt	Hamburg	24 April	Singapore
"	10	Amerikaansch	Esthera Ma /	P. Beid	Boston	1 Mei	Hongkong
"	—	Nederlandsch	Johannes Christiaan	W. Haamste Obell	Nederland	April	Batavia
"	—	"	Sophia Koningin der Nederlanden	L. Klein	Sunderland	21 "	Singapore
"	—	"	Clio	J. C. Wijnmalen	Nederland	4 Mei	Batavia
"	—	"	Corn. Wern. Eduard	D. Bakker	"	10 "	"
"	—	Engelsch	Simandra	Wm Sergent	Newport	11 "	Hongkong
"	—	Fransch	Pallas	D. Dabun	Bourbon	7 Julij	Batavia
"	11	"	Jules Cezard	Le Sergeant	Havre	29 April	Touranne
"	—	Amerikaansch	Invincible	D. S. Austin	Macao	24 Julij	New-York
"	—	Fransch	Macao	Bonjer	Bordeaux	8 Mei	Singapore

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
Augustus	10	Amerikaansch.......	bark	Philomela..................	B. Berry,..................	Anjer	7 Aug.	Maclaine Watson & Co.
"	—	Ned. Indisch.......	stooms.	Koningin der Nederlanden...	E. Lewis..................	Soerabaija..........	7 "	"
"	—	"	"	Samarang Packet..........	J. F. Scheel..............	Bantam	10 "	Levert & Co.
"	—	Nederlandsch.......	bark	A. R. Falck..................	D. van Duijvenbooden.	Amsterdam.........	18 April	B. Kopersmit & Co.
"	—	"	schip	Zeeland.....................	H. P. Hazewinkel.......	Rotterdam..........	20 "	Maclaine Watson & Co.
"	—	"	bark	Louis........................	S. P. Hessels............	Amsterdam.........	4 "	van Ommeren, Rueb & Co.
"	—	"	"	Java Koerier...............	G. Dupering..............	"		E. Moormann & Co.
"	—	Ned. Indisch.......	"	Hing Goan..................	Lim Yoehok..............	Riouw	16 Julij	Buijs Jacobsen & Co.
"	11	Nederlandsch.......	3 mast	schoener Marij Goddard.....	J. Haring	Schiedam..........	1 Mei	Landb. Bezoet de Bie & Co.
"	12	Z. M....................	stooms.	Bali ....Luit. t/z. 1 kl.	Jhr. van Capellen.......	Nagasaki..........	14 Junij	
"	—	Nederlandsch.......	bark	Constance..................	M. Kimmerer............	Samarang...........	2 Aug.	Schimmelpenninck & Co.
"	—	Ned. Indisch.......	"	Kim Tiangtai..............	Kwee Simtjie............	Palembang..........	26 Julij	Buijs, Jacobsen & Co.
"	—	"	"	Maijmoen	Said bin Kassin..........	"	25 "	"
"	—	Engelsch............	schip	Minnahaha.................	Brown......................	Manila.................	15 "	Martin, Dyce & Co.
"	13	Pruissisch..........	"	Energie.....................	Reinusch..................	Melbourne		Metzendorff, Wilmans & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Augustus	11	Nederlandsch.......	bark	Wilhelmina Lucia	G. Poolman..............	Cheribon
"	—	"	"	Waterloo	D. Duinker...............	Macasser
"	—	Ned. Indisch	brik	Tartar	Tan Inghok...............	Pecalongan
"	—	"	bark	Batavia..............................	Oeij Hilian	"
"	—	"	schoener	Elise..................................	B. J. Schipper	Bantam
"	12	"	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang
"	13	Nederlandsch.......	schip	Goede Verwachting............	van Lindenck	Soerabaija
"	—	"	bark	Vereeniging	J. de Jongh..............	"
"	—	"	"	Regina Maria.....................	Ouwehand	"
"	—	"	"	Bulgerstein	Verhagen	"
"	—	"	"	Generaal Michiels...............	P. G. Visser..............	Tjilatjap
"	—	Ned. Indisch	"	Alrachmanie	Moh. Sedik	Samarang

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch.......	bark	Valparaiso*....................	H. K. Smit..............	....	Haager & Schuurman.
"	"	Commercie Compagnie..........	G. J. Bruker............	....	"
"	"	Rijnbrand........................	P. F. Lange	Amsterdam	"
"	brik	Karel August	A. Huizer	....	"
"	schip	van Galen........................	J. R. Smit................	....	Schimmelpenninck & Co.
"	"	Zaanstroom	R. L. Schaap............	....	"
"	brik	St. Michael	L. D. Boswijk	....	"
"	bark	E. W. van Dam van Isselt	J. C. Kolm................	....	Landberg, Bezoet de Bie & Co
"	"	Louis Meijer.....................	O. Hazewinkel	....	"
"	"	Amalia Augusta.................	van Marle................	Tagal	"
"	"	Noord-Braband..................	H. R. Bok................	....	"
"	"	Kaap Hoorn......................	L. J. Dik	....	"
"	"	Ferdinand en Louis*............	J. K. de Weerd.........	....	Jacometti & Co.
"	"	Maleijer	Bok	....	Busing, Schröder & Co.
"	"	Jan Daniel.......................	Hagers	Rotterdam	Metzendorff, Wilmans & Co.
"	"	Maria Catharina*...............	H. C. de Bos............	Samarang en Soerabaija....	E. Moormann & Co.
"	"	Java Koerier	G. Dupering	Samarang	"
"	"	Ida Wilhelmina*................	van Wijland.............	Tagal en Pecalongan......	van Ommeren, Rueb & Co.
"	schip	Wilhelmina*.....................	van Dalen................	Tjilatjap	"
"	"	Maria Anna*.....................	Overgaauw	....	"
"	bark	St. Jan*...........................	Lammerts................	....	"
"	schip	Doctrina en Amicitia...........	Straatman................	....	"
"	bark	Jannetje*	A. Lupcke	Rotterdam	B. Kopersmit & Co.
"	schip	Philips van Marnix*	E. van Duijn	....	"
"	"	Biesbosch*.......................	J. H. Mugge.............	....	"
"	"	Admiraal Tromp*...............	J. van Tubergen	Nederland.................	"
"	bark	Vriendentrouw*................	D. Grevelink.............	....	"
"	"	Nicolaas Witsen................	B. J. Stoffels............	....	"
"	"	Java	S. S. van Dam	....	"
"	"	A. R. Falck*	D. van Duijvenbooden....	....	"
"	brik	Wilhelmina Elise	M. Priebee	....	"
"	schip	Phoebus*........................	de Roever qq	....	Paine, Stricker & Co.
"	bark	Krimpenerwaard................	J. Speenhof	....	Maclaine, Watson & Co.
"	schip	Susanna en Elisabeth*.........	C. Ouwehand............	....	"
"	"	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld	....	J. Cezard & Co.
"	bark	Honingbij.........................	van der Valk............	....	"
Ned. Indisch	"	Sara Eleonora*..................	Schuijmer	....	Cassalette & Co.
"	"	Alnoer*...........................	Sech Marzoekie.........	Samarang	B. J. Jacobs.
"	brik	Atiatool Rachman*	Sech Bafadal............	Banka via Indramaijo	"
"	schoener	Hongoean*......................	Lim Kwisoeij	Cheribon..................	"
"	bark	Hawil Hair*......................	Sech Arfan...............	Cheribon..................	Buijs, Jacobsen & Co.
"	schip	Fatheol Moebarak*.............	Said bin Segaf...........	Cheribon	"
"	bark	Saijool Gair*....................	Sech Basarahiet.........	Cheribon..................	"
"	"	Kalimantan*	Lie Oentat	Cher. Sam. en Banjermass.	"
"	"	Yoessarin*	Said bin Aloewie........	....	"
"	"	Kim Tianghoat*	Goei Bengkiat...........	....	"
"	"	Oedjoeng Pandan*.............	Lim Pik I	....	"
"	"	Faidool Rachman...............	Said Ba-alie.............	....	"
"	brik	Roodathool Djaina*............	Moh. Said	Samarang en Banjermass.	"
"	"	Ocean*	Giam Liangsoeij	....	"
"	"	Elmachboelie*	....	....	"
"	schoener	Saäda*............................	Moh Arap................	....	"
"	"	Coquette*........................	J. van Zalingen.........	Soerabaija................	Morgan, Melbourn & Co.
"	"	Elida...............................	J. A. P. Wentholt........	....	B. Kopersmit & Co.
"	brik	l'Esperance*....................	van Entere...............	Macasser via Soerabaija...	Jacometti & Co.
Engelsch............	"	Triton*............................	R. W. Sharpe............	Australie..................	Martin, Dyce & Co.
"	bark	Crouch Brothers................	Crouch	Singapore	"
"	"	Gaze Hound*....................	....	China......................	Maclaine, Watson & Co.
"	"	Kate*	Grange..................	Melbourne en New Zeeland	"
"	brik	Entreprice*......................	Heijts	Soerabaija	"
"	schoener	Harriet*..........................	Black......................	Cocos Eilanden...........	G. Wilson & Co
"	bark	Queen Mab*	A. Glendinning	Singapore	Pitcairn, Syme & Co.
"	"	Charlotte Ann*.................	Young	....	Hunter, Houghton & Co.
"	"	Monarch*........................	W. Marr	....	"
Fransch............	schip	La Rose*	Chabanna	....	Busing, Schröder & Co.
"	"	Jessore	C. Gachet	....	J. Cezard & Co.
"	"	Julie*..............................	Despointes	....	"
Zweedsch...........	bark	Swerige*.........................	Reenen....................	....	Pandel en Stiehaus.
Pruiss...............	schip	Der West*........................	H. Past	Nederland.................	Metzendorff, Wilmans & Co.
Hamburgsch.........	"	Herschell*	Hanschild................	....	"
"	bark	Johannes*........................	Bruhn.....................	....	"
Oldenburgsch.......	schip	O. Thijen*........................	Addiks....................	....	Busing, Schröder & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	27	Ned.	bark	Celeritas..............	A. G. Wagner	Amsterdam
"	28	N. I.	stooms.	Oenarang	van Hulsteijn.	Samarang
"	—	"	bark	Carolina	Pa Robia.....	Pasoeroean
"	—	Eng.	"	Amelia Breilla.........	J. Morris.....	Sydney
"	29	Ned.	"	Arlequin................	H. Singer	Geelong
"	30	N. I.	"	Bil Madjiet	Intji Alie.....	Sumbawa
"	—	"	"	Klara	Sahak.........	Probolingo
"	31	"	"	Krabbe.................	Mardam.......	Pasoeroean
Aug.	2	Ned.	"	Johann Martin........	G. Radmam..	Melbourne
"	—	N. I.	stooms.	Koningin der Nederl.	E. Lewis.....	Batavia

Vertrokken schepen van *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij	27	Bal.	bark	Artjoena............	Saridjo.......	Balie (B. d.)
"	—	Eng.	"	Northern Light......	Marschall	Nederland.
"	—	Ned.	"	Admiraal Tromp....	Tubergen.....	Batavia
"	—	N. I.	"	Krabbe	Mardam......	Pasoeroean
"	28	Ned.	"	Ferdinandina Emma.	R. A. Tange..	Pas. en Bat.
"	—	N. I.	"	Noorsaleh..........	Abdulla	Koetie
"	—	Ned.	"	Marianne	Gronbeck	Macasser
"	—	N. I.	"	Bingseeng..........	Sanieman.....	Balie (Bad.)
"	29	Bal.	"	Doris...............	Tan Takasm..	"
"	—	N. I.	"	Little Tot..........	Katjoong....	Prob. via Pass.
"	—	Ned.	"	Amsterdam.........	D. Herderschee	Ned. via Pass.
"	—	N. I.	"	Noorsasie	Pa Saleha	Sumanap
"	31	Z. M.	stooms.	Merapie ..kapt. lt. t/z.	Bank	om de Oost
"	—	N. I.	bark	Johanna Catharina...	Ketjil.........	Amboina
"	—	N. I.	stooms.	Oenarang	van Hulsteijn	Bat. en Sam.
"	—	"	bark	Dennok Bint. Toedjoe.	Tan Soetiong.	Riouw
"	—	"	"	Carolina............	Pa Robia....	Pasoeroean
"	—	"	"	Shijan Maskoor	Hadjie Joesoop	Banjermass.
"	—	Hamb.	"	de West............	J. H. F. Pust	Batavia
"	—	N. I.	"	Fathul Kariem	Sech Fagie ...	Pal. en Sum.
Aug.	1	Ned.	"	Alida Maria.........	J. de Vries ..	Ned. via Bat.

In lading liggende schepen *te Soerabaija*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch.......	schip	Johannes Hendrikus Ferdinand........	Lodewijks	....	Fraser, Eaton & Co.
	"	Landbouw	Kleijnenberg...........	....	"
"	"	Osiris	Kramer..................	Nederland..................	Schimmelpenninck & Co.
"	"	Zeenimph...............................	Witsen Elias	Nederland..................	"
"	"	Acadia...................................	Greefkes................	Nederland..................	"
"	"	Baron van Hardenbroek............	Heunij	Nederland..................	"
"	"	Gelderland.............................	Crap Hellingman......	Nederland..................	"
"	"	Jacqueline en Elise..................	Sikkens..................	Australie..................	"
"	"	Arlequin................................	Senger...................	Australie..................	"
"	"	Dolfijn....................................	Brandligt	....	"
"	"	Ary Scheffer............................	Kunst....................	....	J. F. van Leeuwen & Co.
"	"	Koning Willem III	van der Burg	....	"
"	"	Commissaris des Konings van der Heim	van Zanten	....	"
"	"	Jeannette Agatha	Cleijndert...............	....	"
"	"	Cornelia Geertruida	Hoeksma	....	"
"	"	Prins Maurits...........................	J. J. Bart................	....	B. Kopersmit & Co.
"	"	Aegidia en Paulina	J. K. Veldman..........	....	"
"	"	Elisabeth Antoinette..................	H. A. Besier	....	"
"	"	Neptunus................................	P. Schuurman	Nederland..................	"
"	"	Henriette Maria........................	de Boer..................	Nederland..................	"
"	"	Minister van Hall	O. de Haas..............	Nederland..................	Hill, Brockman & Co.
"	"	Gebroeders Houtman	C. J. Bax	....	B. J. van Eck & Co.
"	"	Samuel Hendricus.....................	A. G. Bonten............	....	"
"	"	Dorothea Henriette...................	P. Smith..................	....	"
"	"	China.....................................	G. G. Luttenberg.......	Amsterdam................	P. Kervel & Co.
"	"	Celeritas.................................	Wagner..................	Amsterdam................	"
"	"	Tagal......................................	Göbel	Nederland..................	E. ten Brink & Co.
"	"	Eugenie..................................	Bargman	Nederland via Samarang..	"
"	"	Helmers	Messem..................	....	"
"	"	Meteor....................................	Saly........................	....	"
Engelsch............	"	Amelia Breilat..........................	J. Morris	Batavia....................	Fraser, Eaton & Co.
Zweedsch............	"	Götheborg...............................	Björk	Nederland..................	Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
"	"	Tereferra.................................	Janson	Cowes......................	"
Amerikaansch......	"	Homer.....................................	Ellius......................	....	Fraser, Eaton & Co.
"	"	Spitfire....................................	J. W. Areij	....	"
Hamburgsch.........	"	Magdalena...............................	Harwichsen..............	Nederland..................	Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
Pruisisch............	"	Nord..	E. Lange..................	Cowes......................	"
"	"	Der Pud...................................	Matchouw	Cowes......................	"
Hanoversch	"	Esperance................................	H. A. Feijen	....	P. Kervel & Co.
Oldenburg...........	"	Von Berg..................................	B. A. Muller.............	....	"

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, den 12 Augustus 1859.

Arak, *f* 45,—
Koffij, Java, *f* 32 @ *f* 32.60,—
———, Padang, niet aan de markt.
Suiker N° 16, *f* 17
Rijst, Indramajoe met zakken, *f* 210,—
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, *f* 145,— @ *f* 150,—
———, " " 2de kwaliteit, *f* 130,— @ *f* 140,—
———, Carga *f* 100,— @ *f* 110,—
Wisselkoers op Holland, 101%, Engeland *f* 11½ @ 11⅝,— Singapore *f* 2.75
China *f* 2 80,— Calcutta nominaal.
——— Gouvernement, 101%.

Te SOERABAIJA, den 8 Augustus 1859.

Suiker, *f* 15 @ *f* 16,50
Koffij,
Rijst (Carga) ℔ koijang, *f* 125,— @ *f* 140,—
" (witte) " " *f* 160,— @ *f* 170,—
Koehuiden ℔ pic.
Arak ℔ legger, *f* 60,—
Olie (Klapper)
Olie (Katjang)
Kadjang Matten
Rotting, *f* 8 @ *f* 9.—
Wisselkoers Holl. pari.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te **Batavia** *van den 28 tot en met den 31 Julij 1859.*

Aanvoer.

Van Timor per Eng. bark *Thames*, gez. James Bremner, agt. Hunter, Houghton en co.

91 paarden, 67 vn. vleesch, 108 tonn. steenkolen, 10 vn. teer, *Order.*

Van Timor per Eng. bark *Monarch*, gez. Marr, agt. Hunter, Houghton en co.

102 paarden, 215 tonn. steenkolen, *Order.*

Van Sandelhout per N. I. bark *Fooikoas Seroer*, gez. Sech Abdulla bin Osman Bahasoan.

130 paarden, *Gezagvoerder.*

Van Banjermassing per N. I. brik *Roodathool Djaina*, gez. Moh. Said.

39300 boss. rotting, *Gezagvoerder.*

Van Sydney per Ned. bark *Joan Jacob*, gez. Wilphorst, agt. Schimmelpenninck en co.

210 tonn. steenkolen, *Agenten.*

Van Muntok per N. I. bark *Srie Boelan*, gez. Gouw Akauw.

f 5200 zilv. munt, 132 pic. trossie, ½ do. medicijnen, *Gezagvoerder.*

Van Banca per N. I. bark *Ocean*, gez. Giam Liangsoeij.

3074 pic. tin, *Gouvernement.*

Van Amsterdam per Ned. bark *Rijnbrand*, gez. Lange, agt. Haager en Schuurman.

1 kt. manufact., *van Ommeren, Rueb en co.*
4 kn. manufact., *Tolson, Hunt en co.*
85 coll. diversen, *B. Kopersmit en co.*
103 coll. provisien, *L. Meijer.*
15 pijp. bier, 12 coll. provisien, 50 hammen, *Order.*
10 kn. glaswerk, 28 do. manufact., *Engelhard en co.*
3 kn. manufact., *Schimmelpenninck en co.*
1 kt. goudgeld, *Paine, Stricker en co.*
158 vn. specie, 189 coll. ijzerwerk, 611 vn. vleesch, 100 do. meel, 198 coll. diversen, 188 bn. zakken, 50/m. steenen, *N. H. M.*

Uitvoer

Naar Nederland per Ned. schip *Cornelis Gips*, gez. van Rijn van Alkemade, agt. B. Kopersmit en co.

9967 pic. suiker, 5250 do. koffij, 180 do. rotting, 250 do. tin. *N. H. M.*

Naar Cheribon per N. I. bark *Cheribon Packet*, gez. Massingham, agt. Pandel en Stiehaus.

5 ploegen, 2 kn. thee, *Dümmler en co.*
50 led. leggers, *Paine, Stricker en co.*
1 kt merkijzers, 20 coll. lijnwaden, *N. H. M.*
87 keld. genever, 1 kt. zilverwerk, uit entrep. *Reynst en Vinju.*
1 vt. harpuis, *Tiedeman en van Kerchem.*
200 planken, *Agenten.*
47 md. aardewerk, 10 kn. madera, 10 do. portwijn, *Tolson, Hunt en co.*
1 kt. cognac, 2 do. champagne, 2 vs. boter. *L. Platon en co.*
2600 ps. zakken, *Hunter, Houghton en co.*
48 pic. ijzer, 2 kn. glaswerk, 1 md. ijzerwerk. 1 vt. wijn, *Martin, Dyce en co.*

Naar Cheribon, Samarang en Banjermassing per N. I. bark *Balkkir*, gez. Hadjie Abdul Ganie.

200 planken, *Aan boord gebleven lading.*
8 coll. rood katoen, 2 do. wit do. 15 ellen laken, 1 doz. inkt, *Bond qq.*

Naar Palembang per N. I. bark *Jenoer*, gez. Said Moh. bin Alie.

165 koij. zout, *Gouvernement.*
2 kn. naaigaren, 1 do. diversen, 1 pak kleedjes, *Sech Alie Basalma.*
2 kn. sarongs, *Said Akiel bin Alie.*
10 pic. rood garen, *Gezagvoerder,*

Naar Soerabaija per N. I. bark *Idroesie*, gez. Said Abdulla bin Alie Bafagie.

100 pic. dadels, 1 kt. rozijnen, *Sech Awab Baoesier.*
12 stoelen, *Heijnis.*
30 vs. menie, *Plump en co.*
18 stoelen, 2 banken, 4 knapen, 2 waschtafels, 4 tafels, 5 waschstellen, *Munder*
1 kt. ruwe zijde, *Said Moh. Aydiet*
2 bendies, 1 kt. tuigen, *van Slooten, Morgan en co.*
335 ps. machinerien, 248 coll. do. 5/m. vuurvaste steenen, 17 kn. koper, 1 do. geel metaal, 34 coll. diversen, 6 pakk manufact, 17 coll. do. 10 do. pastjols, 5 kn. koopmanschappen, *Maclaine, Watson en co.*

Naar Japan per Ned. bark *Argonaut*, gez. Carst, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

2 rotting banken, 24 stoelen, 2 kasten, 6 knapen, 2 ledikanten en toebehooren, *Kloppenburg.*
en verder de aan boord gebleven lading van Nederland.

Naar Singapore per Eng. bark *Charles Browsell*, gez. Bexfeld, agt. Borneo C. Limited.

8 kn. manufact., uit entrep. *Martin, Dyce en co.*
342 pic. suiker, 34 do. gomdammer, *Agenten.*
20 legg. arak, 324 do. gomdammer, *G. Wilson en co.*
200 kn. was, *Maclaine, Watson en co.*
en verder de aan boord gebleven lading van Engeland.

Naar Singapore via Muntok en Riouw per N. I. stoomb. *Batavia*, gez. Neijts, agt. W. Cores de Vries.

eenige scheepsbehoeften, 1 kt. gouv. goederen, 221 c ll. do. *Gouvernement.*
1 kt. wijn, 1 do. cognac, uit entrep. *van der Meulen en co.*
27 vn. wijn, 2 kn. do. 1 vt. afget. bier, 2 do. boter, 1 kt. kaas, 5 ps. broodsuiker, *L. Platon en co.*
2 bn. ongebl. katoen, 1 kt. chitzen, *Sech Abd. Bahasoan.*
5 vs. boter, 8 kn. sarongs, *Akoeb.*
100 keld. genever, uit entrep. *Tio Tjenghiang.*
f 2500 zilv. munt, *Lauw Kio.*
f 5000 zilv. munt, *Tan Hoe.*
900 ps. sp. matten, *Ang Pan.*
2 keld. genever, 2 kn. wijn, uit entrep. *Agenten.*
4000 ps. sp. matten, *f* 3100 zilv. munt, *Tjie Yoekie.*
4 kn. vogelnestjes, *Maclaine, Watson en co.*
9 kn. wijn, 8 vn. afget. bier, 2 md. min. water, 1 do. banket, 8 do. provisien, 1 do. drills, 4 ps. gordijngoed, 1 kt. zuren, 1 do. diversen, *John Pryce en co.*
1 kt. batik goederen, *f* 4000 zilv. munt, *Said Moh. bin Sech Hassan.*
f 19120 zilv. munt, div. *Arabieren.*
1 paard, *van Slooten, Morgan en co.*
f 20,000 zilv. munt, *Borneo C. Limited.*

Naar Nederland per Ned. schip *Susanne*, gez. Vonck, agt. van Ommeren, Rueb en co.

450 legg. arak, 500 kn. soija, 7 do. vanille, 4 do. [illegible], 6 kn arrowroot, 17 coll. regalen, 6130 pic. suiker, 595 do. zw. peper, 360 do. gomdammer, 200 do. rotting, 10 vn. vleesch, 6 do. brood, 8 do. spek, 18 do. boter, 10 do. gort, 10 ank. azijn, 7 vt. erwten, *Agenten.*
1500 pic. tin, 674 do. dammer, *N. H. M.*
250 kn. koper erts, uit entrep. *Reynst en Vinju.*
5 kn. boeken, *G. Kolff en co.*
9 kn. diversen, *Cassalette en co.*
3 vs. boter, 1 do. vleesch, *Fraser, Eaton en co.*

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. bark *Staatsraad Baud*, gez. de Jong, agt. van Ommeren, Rueb en co.

eene partij steenkolen, *Aan boord gebleven lading.*

Naar Nederland via Pecalongan per Ned. bark *Johanna*, gez. Piccardt, agt. Metzendorff, Wilmans en co.

1 vt. spek, 2 do. boter, 1 do. gort, 1 do. gort, 2 do. zuurkool, 2 do. azijn, 1 kip stokvisch, *Agenten.*
58 stav. ijzer, 36 coll. diversen, *Gouvernement.*
20 kn. madapolm, 8 do. wit katoen, 3 do. mousselines, *Said Achmat Alas.*
1 kt. cotonetten, *Fauber.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 10 tot en met den 12 Augustus 1859.

Met het Ned. Ind. stoomschip Koningin der Nederlanden, Kapt. E. Lewis, de hh. Brown, Poth, Besier, Carter, Metzler en echtgenoot, Z. M. troepen van Soerabaija via Samarang.

Met de Ned. Ind. stoomboot Samarang Packet, Kapt. J. F. Scheel, de heer Brassinga en familie van Bantam.

Met het Ned. schip Zeeland, Kapt H. P. Hazewinkel, de hh. Kocken en familie, van Mourik en Mejufvrouw Hesuer van Rotterdam.

SNELPERSDRUK H. M. VAN DORP TE BATAVIA.